

Nejen oprávnění nýbrž povinnost

Ochotu jednat ze strany organizace zaměstnavatelů, konkrétně o uzavření kolektivní smlouvy, podmiňuje Odborový svaz KOVO svůj souhlas s podpisem generální dohody na rok 1992. Oznámil to včera na tiskové konferenci v Brně předseda České rady OS KOVO Jan Uhlíř.

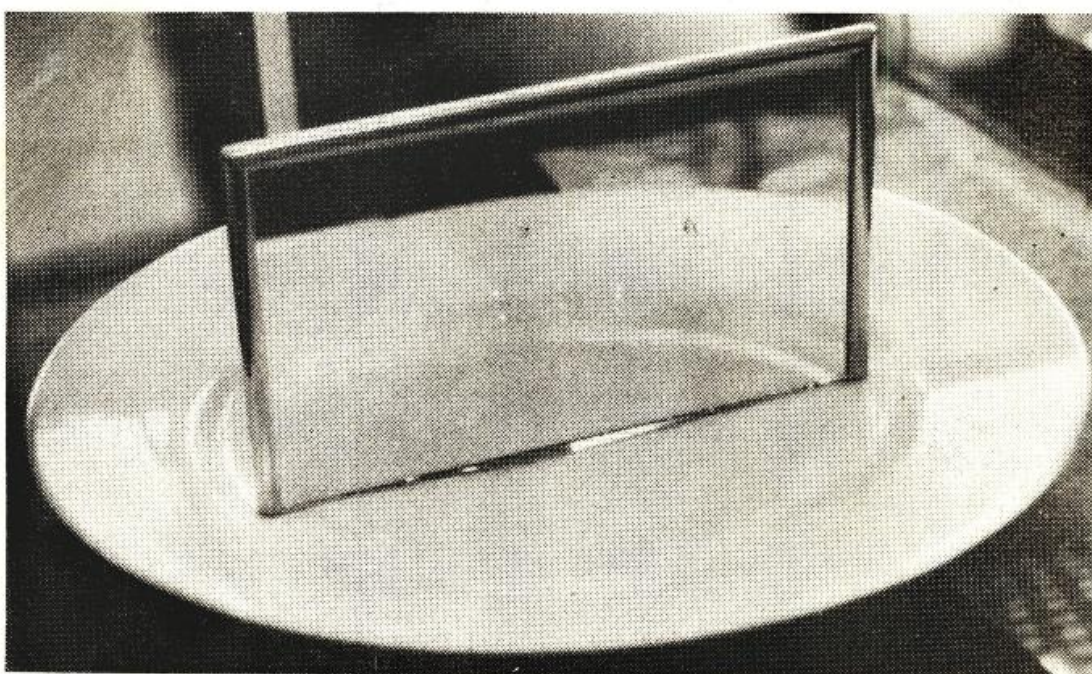
V souladu se zákonem o kolektivním vyjednávání předložil OS KOVO 20. října 1991 návrh nové kolektivní smlouvy tzv. vyššího typu pro rok 1992, na který do současné doby nedostal od zaměstnavatelů adekvátní odpověď.

Předseda Svazu průmyslu ČR Hynek Hanák, prohlásil, že zaměstnavatelé mají zájem na kolektivním vyjednávání, již je hlavním nástrojem pro udržení sociálního smíru. Problémem je mandát představitelů svazu průmyslu pro vyjednávání a tím i uzavření smlouvy s OS KOVO. Odvětvové sekce se na svých valných hromadách vyslovovaly k uzavření kolektivní smlouvy vyššího typu kladně i záporně. Převážně negativně však reagovalo 145 individuálních členů svazu. Část ředitelů podniků má obavy z toho, že uzavření takové kolektivní smlouvy je donutí k závazkům, které

za současného stavu ekonomiky nebudou moci plnit. Pro jednání o přijatelném kompromisu je svoláno na 31. ledna mimořádné setkání představenstva svazu, kam budou přizváni i reprezentanti OS KOVO. O stejném tématu se má jednat s individuálními členy svazu na valné hromadě 11. února.

Představitelé odborů upozorňují na to, že svaz průmyslu jako reprezentant zaměstnavatelů je podle zákona o kolektivním vyjednávání i platných mezinárodních norem nejen oprávněn, ale povinen za své členy o kolektivní smlouvě jednat. V opačném případě je zpochybněna jeho úloha při podepisování generální dohody a účast v tripartitním jednání vůbec.

Na závěr J. Uhlíř ve shodě se zaměstnavateli odmítl nařízení federální vlády jako protitřížní opatření, zabrahující restrukturalizaci průmyslu. OS KOVO nemá zájem na mzdových tlacích, které by vedly k inflační spirále. Chce však udržet reálné mzdy v roce 1992 na úrovni posledního čtvrtletí roku 1991. -hoř-
Hospodářské noviny č. 21, ze dne 30. 1. 1992.

OPTICKÝ SPOŘIČ JÍDLA ANEB — KLAUSŮV TALÍŘ?

ZASADALO PŘEDSEDNÍCTVO

Po mimoriadnom predsedníctve, ktoré malo na programe „reagovať“ na Tále, toto opäť malo širokospektrálny záber. V Brne na Písárkach boli totiž na programe veci nielen systémové, ale i mnohé organizačné. Medzi ne napríklad patrilo stanovenie dátumu i programu nasledujúceho pléna, ktoré ako už dnes vieme bude 21.—23. apríla v Olomouci. Rokovanie prebiehalo celkom v tempe a konštruktívne a predsedníctvu nerobilo problém formulovať závery i o takej na problémy chlpatej téme, akou je činnosť krízového štábu i jeho ďalšieho života. Problémy začali celkom nečakane pri preberaní informácií o stave pléna úloh ešte z decembra minulého roku.

Předseda odborového svazu KOVO vďaka zmätkom v aparáte, najmä v personálnej práci, musel vysloviť nespokojnosť s prácou výkonného tajomníka.

Program po upokojení sa pokračoval s rozsiahlou správou o medzinárodnej činnosti zväzu. S jej časťami vás budeme informovať v budúcich číslach nášho týždenníka. Zaujímavá bola i správa o pohybe a stave v členskej základni. Podľa týchto čísel kovákovo postupuje ubúda. Oproti poslednému sčítaniu bol stav o 67 933 ľudí nižší. Alarmujúce ale je, že o toto číslo stihla poklesnúť členská základňa za dva mesiace. Za zmienku snáď ešte stojí fakt, že na strednom Slovensku, kde je asi najväčšia aktivita je i percentuálne najnižší úbytok členskej základne.

Jadrom rokovania predsedníctva v Brne na Písárkach bol súčasný stav tvorby kolektívnej zmluvy. Ako sa ukázalo, nie je dnes okolo jej podpisu nič isté. V Čechách hoci už vtedy bola parafovaná Generálna dohoda ČR, za-

mestnávalia zdá sa nemajú celkom evidentný záujem uzavrieť kolektívnej zmluvy, hoci v parafovaní GD je článok, v ktorom sa hovorí: „Zamestnávateľia a odbory sa zaväzujú, že budú rokovať s cieľom uzavrieť kolektívnu zmluvu vyššieho stupňa.“ Práve tohoto článku sa vyjednávatelia v Čechách chcú chytiť primárne zamestnávateľov k hmatateľnejšiemu zámerom. K tomuto bodu rokovania nadväzovala aj tlačová beseda, ktorá bola šťastným riešením, pretože českí kováci si pozvali okrem novinárov aj zástupcov z opačnej strany stola, a tam si zoči-voči povedali, čo sa im na partnerovi nevidí. Perfektne vedená tlačová konferencia tak môže byť krokom k budovaniu pozitívneho image zväzu, a tiež príkladom pre slovenských kovákov.

Rokovanie druhého dňa pokračovalo komplikovaným bodom, ba až pomaly už kauzou Robotníckej noviny. Ukázalo sa, že doterajšie previerky neprinesli žiadny výsledok, pretože neporiadok v účtoch tam stále pretrvávala. Ba dokonca, že taká dôležitá vec, ako účtovná uzávierka vôbec ani neexistuje. A tak sa po dvoch hodinách rokovania celá záležitosť okolo Robotníckych novín opäť odložila.

Záver zasadnutia predsedníctva prešiel do politickej roviny. Témou boli totiž voľby do zastupiteľských orgánov. Ukázalo sa, že sú dosť protichodné názory na vstup do parlamentu na tých, či oných kandidátkach politických strán. Rovnako diskutovanou otázkou stále zostáva, či budúci poslanec môže byť členom predsedníctva zväzu, či dokonca jeho vedenia. Ale o tom všetkom rozhodne pripravovaná plenárna schôdza 21.—23. apríla v Olomouci. -jako-

Opět nad zákonem?

V bolševickém režimu byl každý stupínek řízení vlastním zákonodárným sborem. Původní zákon byl téměř vždy nižšími úřady i vedením závodů vykládan po svém a ve směrnicích i pracovních řádech se pak změnil k nepoznání. Za čtyřicet let jsme se dopracovali až k právnímu bezvědomí. Tam, kde soudy soudí podle stranických směrnic a pendrek tvrdí muziku, je i samo vydávání zákonů docela zbytečné.

Stav všeobecné apatie k zákonům normám přetrvával navzdory všem proklamacím o právním státě až do dnešních dnů. K čemu jsou zákony, které si každý z jejich vykladačů přizpůsobuje podle svého toužebného přání? K čemu jsou zákony, jejichž překračování nikdo nevidí, ani netrestá? Smířil jsme se s růstem nezaměstnanosti. Otázka na jakém zákoně podkládá došlo v našich zájmech k propouštění nikoho nezajímá. Lidé opouštějí brány továren podle toho, jak se jejich vedení momentálně daří, či nikoli.

liv. Tisícové zástupy přišly o práci i přesto, že zákoník práce uznává pouze tři kvalifikované důvody výpovědi:

1. Pracovník se stal pro organizaci nadbytečným tím, že se jeho místo ruší. (Nebude již nikdy obnoveno.)
2. Pro opakované, méně závažné porušení pracovní kázně.
3. Pro hrubé porušení pracovní kázně.

Neobnovitelnost dělnických míst v organizaci, která se tiše potápí je víc než diskutabilní. Přivlastek „právní“ nepřislouží státu, který tiše trpí bezpráví. Většina propouštěných totiž opouští brány závodů jenom proto, že je jejich mistr nemohl zaměstnat. Stali se nadbytečnými ze zcela jiných důvodů než jsou zvýšení efektivnosti a reorganizační opatření. Právě a jediným důvodem k propouštění je ztráta zakázkové náplně.

Je však tento důvod zákonný?
Miroslav Jon

JAK INVESTOVAT KUPÓNY?

V žádném případě nechci nikoho poučovat či předkládat zaručený recept. Chtl bych však, aby můj článek vás vedl k zamýšlení a samostatnému rozhodnutí, jak naložíte se svými tisíci investičními kupóny.

Úvodem předpokládám, že jste již zaregistrováni a netrpělivě očekáváte základní informace o investičních privatizačních fondech a o akciových společnostech, které budou privatizovány buď celé nebo zčásti metodou kupónové privatizace. Tyto informace budou zveřejněny na příslušných poštovních úřadech, zřejmě i v tisku. Bude se ale jednat jen o základní údaje, zejména o počtu akcií, identifikačním čísle organizace či privatizačního fondu (ICO), hodnotě majetku, přesném názvu privatizačního fondu či akciové společnosti.

A nyní záleží na naší úvaze:

1. Bojím-li se riskovat, či nejsem schopen z předložených údajů o akciovou společnost — volím investiční privatizační fond.
- a) chci-li rychlé výnosy, volím fondy, které mi tyto výnosy umožní v krátké době (např. 2—5 let). Asi se rozhodnu mezi fondy, které mi umožní odprodat mě akcie za určitou částku (např. 10 tis. Kčs, 15 tis. Kčs, ...). Pozor — ale odprodej akcií již žádné další nebudou vlastnit, nemohu tedy dále podnikat.
- b) počítám-li s výnosy až za delší dobu (10 i více let), rozhodnu se mezi investičními privatizačními fondy, které budou zejména zpočátku investovat do akciových společností, a tudíž budu v prvních letech dostávat nízké dividendy. Postupně se ale jejich výše bude zvyšovat, a když se např. za 10 let rozhodnu akcie prodat, získám dividendy za celé 10leté období plus mnohem vyšší část-

ku za akcie, než v případě a).

2. Jsem zaměstnanec organizace, z které po privatizaci bude akciová společnost. Já i o rozvoji společnosti věřím, předpokládám, že bude perspektivní. Proto vložit investiční kupóny do této akciové společnosti.

Jaké získám možnosti:

- budu se moci účastnit valné hromady,
 - budu moci hlasovat nejen o stanovách a. s., o složení představenstva a dozorčí rady, ale i o rozvoji společnosti,
 - budu moci hlasovat o rozdělení zisku, tj. např. i o tom, kolik vloží do sociální oblasti, kolik prostředků dá na dividendy, kolik společností investuje do svého rozvoje,
 - budu tedy možná zpočátku souhlasit s tím, že společnost se bude rozvíjet, ale budou jen nízké dividendy. Já ale budu mít „jisté“ zaměstnání, budu moci ovlivňovat růst mezd (nebo alespoň budu vědět, jaký mzdový nárůst v tom kterém období bude v a. s.), budu mít i sociální zázemí.
3. Nejsem buď zaměstnancem a. s.,

společnosti budou prosperovat a já budu následně dostávat „zprůměrovanou“ hodnotu dividend. Následně mi fond oznámí, že vlastním tolik a tolik akcií. Tím prakticky mé „podnikání“ končí. Nebudu-li ovšem chtít akcie prodat.

Ten, kdo vloží kupóny do konkrétní akciové společnosti, účastní se již „hry“ od samého počátku. Nejprve je vypsán počáteční kurs akcií (ten je dán sumou majetku, který je privatizován kupónovou metodou a počtem akcií; zpočátku investičních kupónů, akcionářů. Po 1. kole se zjistí, že:

- a) zájemců o akcie dané a. s. bylo méně, než kolik umožňovaly vypsání akcie. Tito zájemci jsou tedy uspokojeni a obdrželi akcie za počáteční kurs. Zbylé akcie se „prodají“ ve 2. kole (či v dalších kolech) za nový kurs. Zde tedy levněji (když původně o ně byl menší zájem)
- b) zájemců o akcie je tolik, že nabídka je plně uspokojí. Žádné akcie nechybějí ani nepřetékají. To je nejjednodušší případ. Vše končí 1. kolem.
- c) zájemců o akcie je více, než kolik umožňovaly vypsání akcie. 1. kolo se zruší. Do 2. kola jdou akcie v novém kursu (budou dražší, aby bylo méně zájemců, kteří pak budou uspokojeni). Když ani v 2. kole není poptávka po akciích uspokojena (nabídka je nižší), vybere se 3. kolo s novým kursem akcií (budou ještě dražší).

Tak by se mělo postupovat cca do 5. či 6. kola. Zde tedy vidíte i možné varianty:

- nemusíte se zúčastnit 1. kola, můžete se přihlásit např. do 2. kola, kdy např. akcie dané a. s. mohou být levnější (budu jich mít tedy více). Ale pozor. Když budou akcionáři dané a. s. uspokojeni v 1. kole, mám smůlu a do „své“ a. s. již nemám možnost vložit své kupóny,
- po 1. či 2. kole se akcie dané a. s. tak „zdraží“, že bych akcií měl málo. Vložit tedy ve 3. kole akcie do úplně jině a. s.,
- zřejmě nebudu dávat akcie do všeobecně známých a. s. (přívary, bižuterie, sklo, různé obchodní domy apod.), kde bude investovat spousta lidí a já mám malou šanci, nejlépe je investovat do méně známé a. s., o které např. vím, že má výrobní program, o který je zájem, že se o tuto a. s. zajímá např. jistá zahraniční firma apod. Tam mám velkou šanci.

Zdá se vám to moc složité? Je to skutečně velká hra, která nám umožňuje prostřednictvím akcií „vlastnit“ možná i velký „majetek“. K tomu, aby naše hra byla úspěšná, potřebujeme podrobné informace o akciových společnostech.

Jestliže si nevěříme, že bychom byli úspěšní, můžeme využít investiční privatizační fondy. Ale nevěřte vždy každé reklamě doslova. Uvědomte si, že průměrně připadá na jednoho akcionáře majetek přes 30 000 Kčs (v některé a. s. mnohem více, jinde méně). Fondy vám ale při prodeji akcií

Slovo predsedu

OZ KOVO

Aloja Engliš

Popri predsedníctve Federálnej rady nášho odborového zväzu zasadala federálna i republikovú tripartitu a Generálna rada CS KOZ. Oznamovacie prostriedky o týchto akciách dostatočne informovali, preto sa k nim nebudem podrobnejšie vracat.

Za dôležité považujeme zmieniť sa o majetku odborov, lebo táto otázka bola na uvedených akciách prejednávaná. Vidím ju ako dominantu.

Od 1. januára tohto roku nadobudli účinnosť novela Občianskeho zákonníka, Obchodný zákonník a Zivnostenský zákon, ktoré možno považovať za súhrn základných právnych predpisov i pre hospodársku činnosť odborových zariadení.

V zmysle obchodného zákonníka (§ 766) musia zriaďovatelia hospodárskych zariadení tieto premeniť na obchodné spoločnosti alebo družstvá najneskôr do 31. 12. 1992. Ak sa táto premena neuskutoční do tohto termínu, súd nariadi likvidáciu.

Je nesporné, že realizácia uvedených právnych predpisov v praxi postihne predovšetkým kultúrne zariadenia, rekreačné strediská, detské tábory a pod. Na túto skutočnosť nesmú zabudnúť funkcionári základných organizácií, ktoré tieto hospodárske zariadenia spravujú. Zriaďovateľom v našom prípade je odborový zväz. Chceme podčiarknúť osobitne v tomto procese nutnosť spolupráce zriaďovateľov a spravovateľov majetku. Ich súčinnosť je v tomto vážnom období nevyhnutná.

Touto problematikou sa zaoberalo aj predsedníctvo Federálnej rady OZ KOVO. Naši zástupcovia otvorili problém prevodu majetku na jednani Generálnej rady CS KOZ, ktorá uložila prezidiu CS KOZ vypracovať záväzný postup transformácie majetku a postup pre prevádzanie hospodárskej činnosti odborárskych zariadení.

Vedomie solidarity s malými zväzmi, ktoré nemajú dostatok finančných prostriedkov, sa premietlo do návrhu, aby vypracovanie tohto záväzného postupu hradila CS KOZ alebo väčšie zväzy, ktorých sa tento problém dotýka.

Odborový zväz KOVO však napriek tomu pripravuje svoj vstup pre prevod hospodárskych zariadení. V prípade, že CS KOZ nebude naše doporučenia realizovať, bude náš zväz postupovať samostatne a nenachá túto dôležitú oblasť našej činnosti bez povšimnutia.

nabízejí jen 10 či 15 tis. Kčs. A to hodnota akcií by měla růst dosti rychle (záleží na prosperitě). Cca 3 % z hodnoty si investiční fond vezme za své správcovství každý rok. Každý fond má prý špičkové odborníky. Je to možné? Co ale dělal např. jen tyto 2 poslední roky? Vždyť je katastrofální pokles výroby, restrukturalizace např. hutního a elektrotechnického průmyslu stále přešlapuje. Tito odborníci dosud „spali“ a datem privatizace najednou oživovali vše se změnil? Určitě? Mnohé fondy slibují docela slušné dividendy. Kam asi budou investovat (do kterých akciových společností). Do průmyslu asi ne (i když to slibují). Většina a. s. totiž ve svých podnikatelských záměrech počítá první léta s velice nízkými (někde i nulovými) dividendami.

Takže, prosím vás, dejte sami jen na sebe, použijte svou hlavu. Přeji vám, abyste investovali jen do té „správné“ akciové společnosti nebo jen do toho „správného“ investičního privatizačního fondu.

Pokud budu mít další informace, rád vám je poskytnu, abych vám rozhodnutí usnadnil. Držím palce!
Ing. Václav Kučera, OS KOVO

Obrat v přístupu Svazu průmyslu?

V předchozích číslech Kováka jsme informovali o průběhu a stavu projednávání vyšší KS v rámci působnosti České a Moravsko-Slezské rady OS KOVO.

Jaká je situace ke konci ledna 1992? Ukončeno je jednání se zaměstnavateli sdružených do Společného podniku hutnictví železa. Vyšší KS je dojednána a dne 7. 2. 1992 by měla být podepsána.

Před závěrem je jednání o vyšší KS se Sdružením průmyslových podniků Moravy a Slezska je předpoklad, že i tato vyšší KS bude v nejbližší době uzavřena.

Od 5. 2. 1992 bude probíhat vyjednávání o vyšší KS se Sdružením zaměstnavatelů v leteckém průmyslu, a i zde je předpoklad, že dojde k uzavření vyšší KS.

V 2. polovině prosince 1991 a 1. polovině ledna 1992 proběhlo několik jednání se zástupci Svazu průmyslu ČR. Tato jednání přes určitě přísliby od našich partnerů, nepřinesla konkrétní výsledky, a proto se krizový štáb OS KOVO rozhodl celou problematiku ohledně uzavření Svazové KS publikovat na veřejnosti.

O tiskové konferenci OS KOVO v Brně informuje KOVÁK na jiném místě. Potvrdivo se, že „Sedmá velmoc“, tisk má svůj velký vliv.

Již před zahájením tiskovky, na kterou jsme přizvali i představitel Svazu průmyslu ČR se uskutečnilo setkání zástupců OS KOVO s prezidentem Svazu průmyslu ČR ing. Hanákem a byl dojednán další postup.

31. 1. 1992 jsme se společně s předsedou ČR OS Uhlířem a kolegou Rázem zúčastnili zasedání předsednictva Svazu průmyslu ČR,

kde jsme objasnili stanovisko OS KOVO k dosavadnímu postupu Svazu průmyslu ČR, v záležitosti projednávání Svazové KS pro rok 1992 a zodpověděli dotazy. V závěru jednání bylo předsednictvem Svazu průmyslu ČR odsouhlaseno, že Svaz průmyslu vstoupí do jednání s OS KOVO s cílem uzavřít vyšší KS, která bude závazná pro zaměstnavatele organizované ve Svazu průmyslu v působnosti OS KOVO.

Chceme věřit tomu, že nastal obrat v přístupu Svazu průmyslu k uzavření vyšší KS, ale zkušenosti nás vedou pouze k opatrnému optimismu. Milan Stěch

Z REDAKČNÍ POŠTY

Vážení páni redaktoři, pánové Pleskote, Uhlíři, Komárku, pane prezidente ČS KOS Kováči a další vedoucí funkcionáři odborových orgánů.

Zatímco různé osobnosti politických stran, některé z nich zvláště často, se objevují pravidelně před kamerami televize, jsou k slyšení v rozhlasu a čteme o nich v novinách, to i zprostředkovaně přes vládní funkce, funkcionáři odborů a odbory samotné, jakoby ani nebyli. Není tomu o nic lépe ani v deníku Práce, který má v podtitulu uvedeno, že je deníkem odborářů.

Pravdou je, že Kovák a pravděpodobně i další svazové noviny přinášejí fundované informace o činnosti a snažení vyšších odborových orgánů, ale tyto noviny čte poměrně úzký okruh lidí. Mnohé informace by si zasloužily širší publikaci, aby o nich věděli každý kdo čte noviny, poslouchá rozhlas nebo sleduje televizi. Vždyť např. jen ve druhém čísle letošního ročníku Kováka je řada zajímavostí jako k tomu stvořených. Jistě by zajímalo veřejnost vyjádření pana Uhlíře k průběhu televizní besedy Co týden dal, které se zúčastnil a podobně.

Když nejdu novináři a pracovníci rozhlasu a televize za vámi, musíte vy jít za nimi a posílat jim do redakcí informace ze zasedání a dalších jednání, o jejich výsledcích, záměrech, požadatek tiskovky apod. Nebojte jistě na Škodu, když redaktoři Kováka a dalších svazových novin zpracují pro Práci a další tisk své příspěvky vycházející z jim dostupných materiálů. S vynaloženým úsilím odborů, s vynaloženou prací, s výsledky kladnými i s nezdary je třeba jít ven, aby se vědělo, že odbory tu jsou, a ne nadarmo. Pak se bude lépe pracovat i funkcionářům na závodech, pak odbory budou vzaty na vědomí jako nepřehlédnutelná síla.

Byl bych rád, kdyby tento otevřený dopis přispěl ke zlomu v informovanosti lidí o odborech a tím ke zlomu v myšlení některých, pro něž jsou odbory jen na obtíž a zbytečné.

František Jenčík

V PRAHE POKLES POČTU NEZAMESTNANÝCH

Smutné čísla

O statistice sa už hovorilo kadačo. Že je najobjektívnejšia, ale aj to, že je to posledným stupňom slova nepravda. Teda, že toto stupňovanie ide po linke nepravda — klamstvo — štatistika. Ale chceme, nechceme, berieme štatistiku do rúk a porovnávame. Predsa len nám vychádzajú objektívne čísla. Ziaľ, v počte nezamestnaných sú už prílisy vysoké.

Na konci minulého roka bolo v ČSFR už 532 700 ľudí bez práce. Z toho na Slovensku už viac ako tri sto tisíc. Presne 301 951, čo je 11,82 percenta pracovoschopného obyvateľstva. Pre porovnanie je to v Českej republike „iba“ 4,13 percenta, čo je spolu s Moravou a Slezskom 221 749 ľudí. Presne v Čechách bolo na konci roka 109 967 evidovaných nezamestnaných a na Morave ich bolo 111 782. Najlepšie na tom je samozrejme Praha, kde dokonca od septembra počet nezamestnaných neustále klesá a počas minuloročnej uzávierky ich tam bolo iba 8325 ľudí bez práce, čo je iba niečo viac ako jedno percento. Na druhej strane „vedie“ Západoslovenský kraj, kde už evidujú 102 434 nezamestnaných, čo percentuálne vyjadruje vysoká číselka 13,31. Ale nie je to ešte ten najsmutnejší rekord. Sú okresy, kde sa percento nezamestnaných každým dňom prebúcha cez dvadsiatku.

Odbor miedz nášho zväzu, ktorý má na starosti sledovať i túto štatistiku doplní v budúcich mesiacoch o ďalšie čísla. A to počty ľudí, ktorí sú už mimo vyplácanie podpory a i to, koľko je priemerná dĺžka nezamestnanosti.

Všem předsedím ZO OS KOVO

Privatizace — základní kámen nového díla nazvaného EKONOMICKÁ REFORMA. Účastníci jsou občané Československa. Kupónová privatizace je jednou z forem tohoto díla. Na sjezdu našeho Odborového svazu KOVO v květnu 1991 se o privatizaci jednalo a sjezd jako nejvyšší orgán OS KOVO ve svém usnesení uložil budoucímu vedení svazu se privatizací zabývat.

V září loňského roku po předchozím několikátýdenním jednání uzavřely jednotlivé rady OS KOVO v České a Slovenské republice s 1. investiční a. s. (I. IN) dohodu o spolupráci na kupónové privatizaci. Cílem této dohody bylo dokonale seznámit všechny členy OS KOVO s principy a cíli kupónové privatizace, jejich osobním postavením a úlohou v tomto procesu.

(Poznámka: Je úkolem povolených analyzovat skutečnost, jak se jednomo mladému Čechovi, který vystudoval v USA, podařilo vyhnout do několikahodinových mrazivých front několik miliónů lidí v průběhu několika dnů. Na první pohled jednoduchou, snad i primitivní reklamou s použitím malé násobilky, že totiž 10 x 1 = 10).

Investiční banka resp. její dcera společnost 1. investiční, a. s., byla zvolena zejména z následujících důvodů:

■ Československý kapitál s budoucí státní účastí je zárukou proti vyprodeji majetku do zahraničí;

■ solidnost podniku dává kvalitou řídicího managementu, množstvím a kvalitou informací, dostatečným finančním zájemem pro budoucí funkci investičního fondu;

■ zkušenost z fungování investičních fondů jako jedinou tuzemskou společností v ČSFR. Součástí těchto dohod (na náklady I. IN) je vyškolení alespoň jednoho člena z každé základní organizace a písemné materiály k investičním privatizačním fondům I. IN (IPF). První kolo těchto školení již proběhlo s různým stupněm využití od ZO.

V současné době budou zreslány všem ZO OS KOVO informace o podmínkách investování prostřednictvím IPF včetně informací o Investiční bance. Záleží na iniciativě a vynáledivosti předsedy ZO, jak bude informovat své členy. V případě zájmu většího počtu členů — náborářů je možné zorganizovat další kolo školení, a to prostřednictvím příslušných metodických pracovišť.

V Praze dne 27. 1. 1992
V. Rajdl, J. Stecl
místopředsedové ČR a MSR

Týden ve výkonných radách

V pondělí jsem byl s kolegou Štenclm (MSR) na setkání se skupinou japonských podnikatelů, odborářů a členů různých státních i nestátních institucí. Naše účast byla velmi potřebná především pro objektivní informovanost Japonců. Byl jsem pobaven i zděšen současně, když jsem slyšel informace, podávané ministerskými úředníky ve stylu novinových úvodníků (navíc z mizerných vládních novin) o rozpadu trhu bývalého SSSR, o privatizaci, sociálních záměrech vlády, apod. Považovali jsme za nutné do diskuse vstoupit. Vládní strana informovala o formách privatizace, my o tom, jak paradoxně je o privatizaci konkrétních podniků rozhodováno centralisticky od zelených stolů a o nebezpečí zneužití privatizace. Pracovnice ministerstva mluvila o zvýšení mezd v roce 1991 o 15 procent a o nutnosti zpřísnění podmínek pro poskytování podpory v nezaměstnanosti. Tak jsme museli upozornit Japonce na to, že ministerstvo mluví o zvýšení nominálních mezd, reálné že klesly o více než 20 procent, a že důvodem snížení doby podpory v nezaměstnanosti je spíš nedostatek zdrojů ve státním rozpočtu. A tak to pokračovalo, naše účast tedy byla potřebná. Závěrem jedno zamýšlení pro zaměstnavatele i zaměstnance. Japonci nemožno pochopit, proč při nedostatku práce v našich podnicích tam není aspoň pořádně uklizeno. To je věc, která je od kapitálového vstupu do našich podniků velice odrazuje!

V úterý a ve středu proběhlo jednání předsednictva Federální rady. O tomto zasedání budou informace na jiném místě Kováka. Proto vás chci spíše seznámit s tiskovou konferencí, kterou jsme v době zasedání svolali pro informování veřejnosti o našich potížích se Svazem průmyslu ČR při jednání o vyšší kolektivní smlouvě na rok 1992. V zájmu objektivnosti jsme na tiskovku pozvali i prezidenta SP ČR ing. Hanáka. Bylo to užitečné, ing. Ha-

nák nás pozval na jednání představenstva SP ČR v pátek 31. ledna. Vyjádřil veřejně velký zájem o kolektivní smlouvu. Totéž bylo potvrzeno i na pátečním představenstvu. Podrobněji vás bude informovat kolega Stěch. Ledy se trochu pohnuly, brzda je patrně v pádu SP ČR a u některých ředitelů podniků. O tiskové objektivně informovaly Hospodářské noviny 30. ledna. Doporučuji přečíst! Pokud se nestane nic nepřevídaného, 7. února by měla být podepsána vyšší kolektivní smlouva s hutní sekci Svazu průmyslu.

Ve čtvrtek zasedala resortní privatizační komise ministerstva průmyslu ČR. Objevila se tam podivná spekulace v případě privatizace projektu KDO Polovodiče, a. s., na kterou upozorňují i představitelé české vlády. Je však velmi obtížné u podniku ve špatné situaci rozhodovat mezi dvěma špatnými privatizačními projekty. Že privatizace velkých podniků bude tvrdým oríškem, dokazuje i privatizační projekt Škody Plzeň, a. s. Ten zase nezaručuje reálnou možnost diverzifikované privatizace a restrukturalizace jednotlivých závodů. Je zajímavé, že v privatizačních projektech ředitelé podniků (předkladatelé) jaksí automaticky předpokládají, že i v budoucnu o zásadních věcech akciových společnostech budou rozhodovat oni, a nikoliv valná hromada akcionářů. Holt, zvyk je železná košile!

Seminář Helsinského občanského sdružení, pořádaný v sobotu a v neděli z mezinárodní reprezentativní československou účastí na téma „privatizace a demokracie“, mi dal řadu impulsů do další práce. O závěrech budu psát později. Musíme však lidi zbavit iluze, že privatizace vše vyřeší. Vyslechli jsme zkušenosti ze Španělska a Skotska. Zahraniční kapitál je nutný, bez kvalitních domácích aktivit však může znamenat posun do koloniální éry. Jan UHLÍŘ

* * *

Uplynulý týždeň začal poradou vedení OZ KOVO, která byla súčasťou prípravy na rokovanie Predsednictva FR OZ KOVO v Brne. Vedenie prijalo tieto závery:

- je nutné prehodnotiť stanovy zväzu a zabezpečiť jednotný výklad sporných článkov, — urýchlene realizovať prípravu a konkrétne opatrenia na samostatné vedenie účtovnej agendy a hospodárenia všetkých výkonných rád,
- vyhodnotiť a dopracovať koncepciu vzdelávania vo vzťahu ku inštitútu vzdelávania v Zleniciach,
- v súlade s uznesením SR OZ KOVO uplatňovať požiadavku na ustanovenie kolégia OZ KOVO ako orgánu, ktorý by rozhodoval v rámci vymedzených právomocí medzi rokovacími Federálnej rady a jej predsedníctva,
- zaktivizovať propagáciu kupónovej privatizácie — konkrétne spoluprácu s 1. slovenskou investičnou, kde sme založili investičný fond KOVO, v základných organizáciach to akosi zaspalo,
- prehodnotiť a zaktivizovať činnosť Nadácie KOVO pre zdravotníctvo,
- vytvoríť fungujúcu propagačnú komisiu OZ KOVO s cieľom zvýšiť kvalitu vzťahových časopisov Kovák a Robotnícke noviny,
- ako súčasť trvalej práce predsedníctva Federálnej rady zabezpečovať vyhodnotenie jej zasadnutí a aplikovať to v rámci všetkých výkonných rád.

Hneď na druhý deň sa uskutočnilo rokovanie predsedníctva FR OZ KOVO v brnenskom hoteli Myslivna, na ktorom sa zúčastnili všetci členovia našej Slovenskej rady a výnimkou ospravedlneného Zdena Balciara a Blažejka Krajníka. U posledne menovaného ide navyše o to, že z dôvodu menovania do funkcie riaditeľa divízie vo Vihorlate Snina nemôže ísť pokračovať v práci tejto výsokej odborej funkcie. O konkrétnych záveroch predsedníctva FR OZ KOVO podrobnejšie hovorí naša zväzová tlač na iných miestach. Z prijatých záverov považujem za dôležitú tú skutočnosť, že bola prijatá inia jednotného postupu k nadchádzajúcim parlamentným voľbám. Ďalej skutočnosť, že vznikla komisia pre spoluprácu so zákonodarnými zastupiteľskými orgánmi, čo je reakciou na utlmenie a zastavenie protestných akcií zo strany ČS KOZ v súvislosti so schválením štátneho rozpočtu na rok 1992. Ako iste vieme, bez výraznejšieho odporu odborových centrál sa „vzviezla“ celá skupina sociálnych zákonov, orientovaná v neprospech veľkej časti našich občanov. Časovo i obsahovo náročnou časťou rokovania bolo vyhodnotenie situácie v redakcii a vydavateľstve Robotníckych novin s poukazaním na vážne chyby vo vedení účtovníctva a celkového riadenia hospodárskej činnosti tohoto účelového zariadenia.

Vždycky jsem měl za to, že také Slovansko je můj domov. Jako například Čechy, Maďarsko, Rakousko, Polsko, Německo i někdy SSSR.

Avšak Slovansko mi bylo vždy trochu vic domovem, neboť mi bylo bližší a milejší. O každé dovolené jsem tam zajížděl a stálo mi za to navštívit některá zákoutí třeba i na jeden jediný den. Prošel jsem kdejaký kout, poznal jsem Lučenec, Bratislavu, Banskou Bystricu, Zoolen, Prešov, Kralovany, Dolný Kubín, Spidník, Duklu... také kdejaký hrad, skaliska. A i když jsem některá místa navštívil třeba už podesáté, vždy jsem tam objevil věci krásné a nové. Tak, jak se to stává tam, kde se cítíme být doma.

Jenže někteří politikové mne po jedné dva roky přesvědčují, že Slovansko není můj domovem,

Prešedníctvo FR OZ KOVO rozhodlo o personálnych zmenách vo vedení Robotníckych novin a o pokračovaní vyšetřovania nedostatkov v riadení všetkých účelových zariadení nášho odborového zväzu.

Prakticky nasledujúci deň po skončení predsedníctva som sa zišiel na rokovani s ministrom hospodárstva SR Jozefom Belčákom, kde sme prerokovali niektoré otázky, týkajúce sa kupónovej privatizácie, najmä výhrady odborov k postupu hospodárskeho vedenia podniku SES Timače k tejto vážnej akcii. Hovorili sme aj o problémoch, ktoré sa dotýkajú podniku Tatramat Poprad, ako aj o predpokladanom dopade v prípade schválenia konkurénčného privatizačného projektu v ZTS Topoľčany a o niektorých ďalších otázkach. Rozhodujúcim bodom nášho rokovania bola však problematika možného inklovania vzniku tripartitých odborových zväzov, ktoré spadajú do pôsobnosti ministerstva hospodárstva SR. Uvažujeme uskutočniť stretnutie zástupcov OZ KOVO a odborových predákov z oblasti baníctva a energetiky, pochopiteľne za účasti predstaviteľstva ministerstva a Zväzu zamestnávateľov. Dohodli sme sa, že takéto rokovanie sa uskutoční 20. 2. 1992. Cieľom tohto stretnutia okrem ustavenia takejto tripartity budú výmeny názorov na problémy v jednotlivých odvetviach, predovšetkým otázky — oddelenia podnikov, — konverzné programy, — problémy energetiky a stavu prípravy KZ na rok 1992.

O otázke konkurénčného privatizačného projektu, ktoré slúžia prs vedenia viacerých podnikov na pokusy zmocniť sa za výhodných podmienok ich vlastníctva, som hovoril v prestávke rokovania Rady hospodárskej a sociálnej dohody SR s ministrom prs správu a privatizáciu národného majetku SR Ivanom Miklošom. Dohodli sme sa, že ho budem prostredníctvom listu premiérov J. Čarnogurskému, ktorý dostane na vedomie tak on ako minister Belčák, informovať o našich konkrétnych výhradách k jednotlivým konkurénčným privatizačným projektom. Poviem otvorene, máme záujem, aby konkurénčné privatizačné projekty, prerokované a nami oponované v riadiacej komisii ministerstva hospodárstva SR bez zohľadnenia našich pripomienok neprešli. A o to budeme žiadať aj slovenskú vládu. O samotnom rokovaní RHSD hovorím na inom mieste, preto už iba záverečná zmienka, že v prestávke rady som sa stretol aj s ministrom zdravotníctva Alojzom Rakúsom. Dohodli sme sa, že budeme užšie koordinovať našu spoluprácu v rámci Nadácie KOVO pre zdravotníctvo, lebo nie sme spokojní s liknavým prístupom niektorých pracovníkov ministerstva zdravotníctva pri jej uvádzaní do života. Jozef KRUMPOLEC

Po Jánošíkovsku

natahovat ostatný drát od Velkého Polomu přes Klokočov až po Polínský vrch (nevím proč právě tedy, když si jsou Morava Slovensku, i dávnou historii, tak blízké). I když Jánošík zatím kůly nezatlouká, slovně už natáhá i elektrické dráty s vysokým napětím.

Rád Lych se zeptal, co pak, až tučo nevedědnou práci dokončí? Začne natahovat ostatný drát kolem Komárna, kolem Staré Lubovny, kolem Užhorodu? Nebo jim rovnou obkolesí maďarskou menšinu na jihu, Romy a Rusíny na východě a Poláky na severu? Až bude mít toto velké dílo Jánošík konečně za sebou, a nebude mezi kým ostatný drát natahovat, až bude všecko vyhououjícím způsobem zadržatované, pak zůstane vyřešit poslední problém: Kterým bohatým teď bude Jánošík brát, aby mohl svým chudým rozdávat? —sb—

Nové volby - nové zklamání?

Kterýsi poslanec na otázku, jak hodnotí své dosavadní působení v parlamentu, odpověděl, že ho velice mrzí, ale za celou dobu svého poslancování se ani jednou nedostal mezi své voliče. Pochlubil se však, jak byl neustále zavalen hromadou papírů. Řekl to beze studu. Proč ne? Vždyť s velkou pravděpodobností sedí v parlamentě z politickou stranu, kterou nikdo z nás nevolil.

Stálo by zato zeptat se onoho poslance, bude-li kandidovat i v příštích volbách. Určitě by měl šanci. Navíc už nepůjde jen o dvouleté provizorium, ale o tučně čtyřleté prebendy. Nezvolení se pan poslanec příliš obávat nemusí. Už teď jsou všechny páky napřeny k opětovnému přežití starých struktur.

Takže se po červnu možná zase v některém televizním přenosu setkáme s parlamentním lidovým vypravěčem i s ortodoxním pravověrným smýšlejícím levičkákem, i se stalinovskými nekompromisními pravíčákem. Během předvolební kampaně si možná většina budoucích poslanců vezme lid do úst, aby si jím později utřela úplně jinou část těla. Pravděpodobně znovu uslyšíme přísahy o sociálně orientované reformě. Mnozí zabubnují na národní citění, aby se po volbách znovu otevře pitíhaly. Bude se hovořit o nezávislosti sdělovacích prostředků, ale už dnes je lidu připomínáno, aby se sešikoval pod barvy lidí pravé vůle. Pravých lidí, byť překabátěných, bude dost, ale těch opravdových dobrých bude stále málo. Lidé budou psát petice, na které nikdo nebude brát zřetel i kdyby podpisů pod nimi se nasbíralo třeba dva milióny. A lidé, které měli lidé rádi, kteří také měli rádi svůj lid, a chtěli původně pro něj jen to dobré, budou mezi sebe a lid nasouvat dobře vycvičenou a dobře vyzbrojenou ochranku.

Trochu nám bude smutno po Masarykovi, po tom prvním, po vzdělanci, filozofovi a státníkovi, který si vydobyl světového ohlasu, a přesto neváhal jít mezi dělníky, mezi prosté ženy a mezi děti.

Komu tentokrát budou do léna přiděleny venkovské poslancecké obvody? Kdo nám nadále bude do rozhlasu vyprávět o demokracii? Dočteme se o letmé návštěvě některého politika v některém regionu. Objevíme sotva patrný sloupeček o dalším poklesu průmyslové výroby, o poklesu zemědělské výroby, o růstu nezaměstnanosti. Dočteme se také o stále větším vlivu německého kapitálu. A možná si necháme zaregistrovat kupónovou knížku v další privatizační vlně.

Přesto nám nebude jasné, proč jsme si nemohli do parlamentu a do místních úřadů vybrat toho, koho jsme jako voliči chtěli. A proč se také my nemůžeme vyjádřit, koho chceme za prezidenta.

A tak si možná po volbách vs přijíme už tak trefně zavedený slogan: Vy ziráte, my ziráme.

Naše anketa

● Jozef Krumpolec: — Ano. Časť do investičných fondov a časť do podnikov.

● Vladimír Komárek: — Ne, ne zúčastním. Pokiaľ ano, pod cudím menom.

● Karel Bittner: — Ano, vyberu si dobrú firmu.

● Václav Kott: — Ano, zatiaľ ne som rozhodnutý.

● Miloš Hojer: — Ano, v investičných privatizačných fondoch.

ZÚČASTNÍTE SE KUPÓNOVÉ PRIVATIZACE - A JAK? — PTALI JSME SE ČLENŮ PŘEDSEDNICTVA FEDERÁLNÍ RADY OS KOVO

● Karel Macura: — Ano, tuto radost ešte panu Klausovi udeľám, i keď sľubovaná hodnota privatizovaného majetku na občana je už menší, než 50 % prognózy. Ale na špatné odhady pana Klause som si už zvyklý. — Jak? — Časť prostredníctvom solídneho privatizačného fondu, väčšiu časť priamo do niektorého privatizovaného objektu.

● Jaromír Endlicher: — Ano, prostredníctvom PIAS. Zatiaľ ne som rozhodnutý pre konkrétny privatizačný fond.

● Ivan Brňo: — Ano. Rozhodne priamo v konkrétnej akciovej spoločnosti (bez IPF!). Zatiaľ nemám dost informácií pre konkrétne rozhodnutie.

● Vladimír Juško: — Ano, zúčastním. Myslim si, že jde o šanci občanů Československa získat podíl na části národního majetku. — Jak? — Formou upsání části kupónů na investiční fondy a část investičních bodů přímo na privatizované podniky.

● Milan Stěch: — Ano. Kupóny budu umisťovat přímo do privatizovaných podniků. Které konkrétně to budou ještě nevim. Širší okruh ale mám už vytipován.

● Stanislav Filip: — Říká se o mužích, že si rádi hrají, tak tedy ano, zúčastním se, protože jsem velmi zvědavý, jak lze „bezpracně“ zbohatnout. Fondů je jako kobylek, mám rád také jistotu ale nedám žádnému fondu (snac kromě dětského) ani bod! Budu investovat sám.

● Jan Fismol: — Ano. V súčasnej dobe se snažím shromáždiť maximum dostupných informácií o IPF. Vstup do kupónovej privatizácie pŕes IPF se mi jeví jako jistějši krok než „voľný“ nákup akcií zvoleného podniku. Takže v súčasnej dobe som rozhodnutý „investovať“ své kupóny pŕes IPF. Pŕesnějši pŕes více IPF (momentálně se snažím každý identifikovat pŕes mnou stanovená asi 4 zásadní kritéria).

● Anton Miřka: — Ano, kupónovej privatizácie sa zúčastňujem ja i moja manželka. Oba sa zaregistrovali. V súčasnosti zvažujeme akým spôsobom naložíme s investičnými bodmi.

Začína u nás prevládať názor, že využijeme služby niektorého investičného privatizačného fondu. Najviac sa nám pozdáva IPF 1. investičnej a. s.

● Radko Šamánek: — Ano, prostredníctvom kupónovej knižky...

Z NÁVRHU ORGANIZAČNÍHO ŘADU MSR OS KOVO

POSLÁNÍ MORAVSKOSLEZSKÉ RADY

K úkolům a cílům MSR patří zejména:

1. Sdružovat pracovníky v oborech KČVO a navazujících činnostech ke společnému jednání a postupu na Moravě a ve Slezsku.
 2. Prosazovat a kontrolovat zlepšování pracovního prostředí, sociálních a hygienických podmínek zaměstnanců, zdravotní péče, zvyšování úrovně bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.
 3. Aktivní politikou předcházet vážným důsledkům prováděných strukturálních změn dopadajících na zaměstnance. K tomu prosazovat včasné zabezpečení rekvalifikací a vytváření nových pracovních míst.
 4. Zastupovat a prosazovat zájmy ZO ve vládních orgánech a komisích ČR, ČNR, nevládních organizacích i na federální úrovni prostřednictvím FR OS KOVO.
- Posláním MSR je být jedním z garantů demokratického vývoje ve státě, prosazovat oprávněné požadavky svých členů, obhajovat jejich zaměstnanecké, mzdové, pracovní, sociální a kulturní zájmy, a základní demokratická práva.
- Podporuje tržní hospodářství, výstavbu sociálního právního státu a další demokratizace společnosti.
- Je nezávislý na politických stranách, zaměstnavatelských a státních orgánech, společenských organizacích a občanských iniciativách.
5. Spolupracovat při uzavírání kolektivní smlouvy za účelem do-

- sažení příznivých mzdových, pracovních a sociálních podmínek pro své členy.
6. Prosazovat zvýšenou péči o členy a jejich rodinné příslušníky, kteří se dostali do sociálních nebo existenčních problémů těsně. Za tímto účelem prosazovat vytvoření dostatečné sociální sítě, dbát na pravidelnou valorizaci podpor v nezaměstnanosti, důchodů, sociálních podpor a mezd v souladu s vývojem životních nákladů.
 7. Obhajovat své členy ve sporech pracovníprávních, mzdových — při neplnění závazků, vyplývajících z kolektivních smluv. Předkládat a prosazovat do pracovního, zaměstnaneckého a sociálního zákonodárství návrhy, směřující k naplňování zájmů svých členů a cílů odborového svazu.
 8. Požadovat vytváření vhodných pracovních míst pro osoby s změněnou pracovní schopností.
 9. Zabezpečovat informovanost všech členů o činnostech svazu, soustavně získávat veřejné mínění za účelem prosazování oprávněných požadavků a cílů svazu a odborového hnutí.
 10. Organizovat a zabezpečovat přípravu členů a funkcionářů svazu.
 11. Zastupování a prosazování zájmů ZO při jednání s ostatními svazy a se sdělovacími prostředky.
 12. Zajišťovat mezinárodní spolupráci, s výsledky jednání seznámovat ZO. Dobré zkušenosti ze zahraničí aplikovat do činnosti MSR.
 13. Vést metodické poradny, které jsou servisním a metodickým centrem pro ZO s konzultační a poradenskou činností.
 14. Vést konzultační a poradenskou činnost se sdružením.
 15. Soustavně provádět informační a propagační činnost MSR směřující ke svazu prostřednictvím sdělovacích prostředků.
 16. Zajišťovat přenos informací oběma směry ze ZO, MO, SM, MSR, FR a dalšími orgány.
 17. Provádět koncepční a prognostickou činnost MSR.

Představujeme metodické pracoviště OS KOVO

Jako druhého v pořadí jsme v rámci našeho cyklu rozhovorů s vedoucími metodických pracovišť Odborového svazu KOVO o problémech jednotlivých regionů navštívili v polovině ledna Petera Nemčeka, vedoucího košického střediska:

— Vznik tohoto metodického střediska je spojený s osobou pána Engliša, pretože on prišiel práve z Východoslovenských železiarní a osobne inicioval vybudovanie i obsadenie tohto pracoviska. Ja som tu od 1. 6. 1990. Pôsobíme v bývalom Východoslovenskom kraji. Máme osem mandátových obvodov, niektoré sú veľmi silné, trebárs Východoslovenské železiarne, kde mandátový obvod predstavuje tridsať tisíc členov. Špecifikou nášho kraja je napríklad „hladová dolina“ — kde sú ZTS Prakovce. Pri jednej z prvých návštev vo Východoslovenskom kraji navštívili túto fabriku i pán prezident Havel. Pracovních príležitostí je tam veľmi málo. Práve dneska som s členom predsedníctva kolegom Brňom navštívili túto oblasť — mandátový obvod Krompachy. Je to okres Spišská Nová Ves, kde bolo veľa železnorudných baní a tie sa postupne likvidujú. Tieto rudy majú veľmi nízky obsah železa a napríklad pre Východoslovenské železiarne neznamenaajú nič. Náš odborový zväz a Odborový zväz baníctva nesú tu hlavnú ťarchu riešenia problémov v tomto regióne. ZTS Prakovce, ale i ďalší veľký podnik — Vihorlat Snina — boli postihnuté taktiež konverziou.

Pokúšate sa niejak sami riešiť otázku nezamestnanosti?

— Predovšetkým sme venovali pozornosť budovaní asociácií v jednotlivých okresoch. Na Slovensku sú to také voľné združenia odborových zväzov — možno to nazvať také malé tripartity, ktoré si v rámci tých svojich malých regionov chcú riešiť tieto problémy. V Košiciach zatiaľ takú asociáciu nemáme, sme v rokovaní. Veľkú po-

moc v tomto očakávame od Východoslovenských železiarní, od Generálnej rady, ktorú tam majú.

Vraťme sa ešte k poradniam samotným. Koľko ľudí zdieľajú?

— Na plný úväzok sme tu traja. Ja, ďalej inšpektor bezpečnosti práce a hospodársko-správna pracovníčka. Mám dohodu s jednou pracovníčkou, ktorá učí na katedre pracovného práva právnickej fakulty v Košiciach. Mali sme tu právničku, ale tá odišla pracovať do Východoslovenských železiarní. Záujem o toto miesto bol, ale išlo o ľudí, ktorí mali najväčšie medzery v pracovnom práve a táto oblasť je prakticky najviac potrebná. Chcel by som konečne obsadiť miesto ekonóma, záujemcov je dosť, ale potrebujem človeka, ktorý má nejaký bližší vzťah k podnikovej sfére — a hlásia sa predovšetkým ľudia, ktorí robili všetko možné, len nie ekonomiku tohto druhu. Hľadáme ľudí, ktorí majú cit k ľuďom, aby vedeli s ľuďmi rokovať a vedeli im pomôcť.

To je otázka komunikácie s ľuďmi „dole“. Jak se vám daří komunikace s „centrem“?

— Predovšetkým: sme dosť ďaleko od Prahy aj od Bratislavy a cestovaním sa stráca veľa času, ktorý by sa mal ztráviť v základných organizáciách a mandátových obvodoch. To má taký dopad, že vo fabrikách po obeide nikoho nenájdete. Do zjazdu sme dosť pravidelne, aspoň raz do mesiaca, jazdili do Prahy, po zjazde je to menej, váha činnosti prešla na Slovenskú radu — a tých výjazdov do Bratislavy je dosť. Pokiaľ ide o výjazdy do mandátových obvodov, zásadne sa snažím zúčastňovať všetkých zasadnutí na obvodoch, ktoré zvolávajú členovia Federálnej rady,

teda vedúci mandátových obvodov. Dneska bolo zasadnutie v Krompachoch — to je ten problematický región — a cestou som prešiel do Prešova, kde nám robí dosť veľké problémy VUKOV Prešov, bývalý výskumný ústav, kde nie je doriešená akciová spoločnosť ani výrobný program.

Komunikácia v rámci svazu je prvočiarou záležitosťou, ale vhodná organizácia jej môže byť usnadniť alebo zťažovať. Je podľa vás organizačná štruktúra svazu optimálna?

— Slovenská rada na svojom zasadnutí 14. a 15. 1. sa zaoberala myšlienkou profesionalizovať predsedníctvo Slovenskej rady. Ja v tomto vidím veľmi správne rozhodnutie, pretože podľa mňa by sa mali zvoliť takí podpredsedovia alebo členovia predsedníctva, ktorí by mali mať na starosti jednotlivé regióny. Jedna vec je odborná práca, ktorú zabezpečuje metodické pracovisko, ale títo členovia predsedníctva by mali byť schopní zobrať dosť závažnú úlohu vo vzťahu k Slovenskej rade aj Federálnej rade — informácie by

KOŠICE

boli dôkladnejšie a napomáhali by prehĺbeniu kontaktov, pretože to dvojstupňové riadenie, o ktorom rozhodol mimoriadny zjazd už v roku 1990, je dosť problematické a zložité.

Ale komunikácia je širší pojem. Patrí sem i komunikačná technika ...

— Aj keď horko-faľžo sme dobudovali naše metodické pracovisko a máme už aj nejakú tech-

niku, tá technika neslúži nám, ale my sme otrci tejto techniky. Konkrétny príklad: nie je vobdobudovaný systém počítačových sietí. Strašveľa problémov by sa tým dalo odstrániť, vedli by sme byť operatívnejší ... Tie programy, ktoré máme k dispozícii, sú veľmi primitívne v súčasnej dobe už neodpovedajú požiadavkám. S počítačmi by sa dalo robiť oveľa viac. Aj t mne osobne počítač veľmi pomáha, dopisy, obky, to všetko mi tlačí počítač. Lenže to je stále málo. Ide nám o to, aby programy boli kompatibilné, preto spolupracujeme s ostatnými aj úrovni Konfederácie odborových zväzov. Aj v kladných organizáciách, hlavne väčších, by počítače mali svoje uplatnenie. Otázku vhodných programov sme riešili na poslednom zasadnutí Slovenskej rady, kde bola zostavená skupina, ktorá v budúcom mesiaci má za úlohu tieto veci začať odbornejšie riešiť. Zhodou okolností som bol dneska v Slovenských elektrotechnických vodoch v Krompachoch, kde majú krásny počítač, ale úplne prázdny.

Co vám zabírá nejvíce času? — Operatíva. Teda telefonáty. Považujem to prejav dôvery.

Na závěr trochu obecnější otázka. V čem vidíte rozdíl mezi východním Slovenskem a jinými regiony?

— Ja si myslím, že možno mentalita našich ľudí na východnom Slovensku je taká, že me hovoria a viacej robia.

Ďakují vám za rozhovor. Miroslav Dočkal

Peter Nemček: vedoucí MP
Ondřej Ongal: bezpečnost práce
Mária Balogová: odborný referent
Telefon: (095) 34245
Fax: (095) 34764
Adresa: Hutnícka 1, 04251 Košice

Ministr školství ČR jako jediný z českých politiků dokázal veřejně pronést slova o nemalosti českých hovorů části federace. Čtyřicet let jsme byli utlučkáni tvrzením o vlastní nepatrnosti. A nebylo tomu jinak ani v posledních dvou letech. Jako bychom měli v sobě mít navždy zafixováno vědomí vlastní malosti a z toho důvodu závislosti na „velkých“ bratřích; jednou na SSSR, pak na USA, či SRN. Přitom existují země mnohem menší a nepatrnější, o jejichž právu na samostatnou existenci nikoho nenapadne pochybovat.

Je u nás zvykem uznávat samostatnou existenci zemí, které původně byly součástí větších celků, byť jsou tak nepatrné jako například Litva, Lotyšsko, Estonsko, Slovinsko, jejichž počet obyvatel se pohybuje kolem 2 milionů. Pro

A PROČ NE?

zajištění samostatnosti a práva na sebeurčení Kuvajtu (1 mil. 790 513 obyvatel v roce 1985) byla dokonce svedena velká světová bitva! Zato když přijde taková věc na přetřes na domácí půdě, co o ní kdo slyšel? Dokonce i referendum se nechá rozplynout jako bezvýznamné fludum — a přece — jen referendum může objektivně ukázat tužbu národa po vlastní identitě, rozhodně líp, než prohlášení několika mocichtivých politiků a několika dvojbratrů.

Uvažující člověk je proti rozpadu jakéhokoliv státního celku, ať už jde o SSSR nebo Jugoslávii. Nebo také o rozpad ČSFR — či přesněji konglomerátu, už dlouho podmínovaného pomlčkou (či rozdělníkem). Uvažující člověk však zároveň zastává právo národa na sebeurčení (i na území ČSFR). Tak i Slovinci mají na sebeurčení právo. Reklí si o to poprvé 29. 3. 1990. A od té doby opakují stále totéž, chtějí vlastní stát. Podle některých varianty ne hned, ale až to pro ně bude (ekonomicky) výhodné. Avšak bez referenda těžko lze odhadnout skutečné mínění lidu Slovenska. Jeho politická reprezentace však opakovaně, byť v různých formulacích, chce svého prezidenta, své hranice, svou měnu, svého Tisa, své ministerstvo zahraničních věcí, svou dobrobranu, svou hymnu, svůj praporek a svou píseň: Bij a rubaj do krve, nebude to poprvé...

Určitě jsou na zeměkouli menší státopisní útvary, než Slovensko (Island má pouhých 243 200 obyvatel, rok 1984), a nikoho to neznevztahuje. Ostatně vždy je lepší spolupráce s dobrým sousedem, než neustálé sabotování „společného“ díla pod společným kabátem. Pokud si to bude lid Slovenska přát (což lze nejsnadněji zjistit referendem), ať mu Praha předá otěže. Možná teprve pak se ukáže skutečná velikost Slováků, kterou až dosud pod pražskou kuratelou ukázat nemohli. Beztak už jsou nenávratně ztraceny dva roky a nemá smysl ztrácet další. A nemá smysl ani předstírat, že ty dva milióny podpírají pod pěticími byly jen pro zachování společného státu. A nemá smysl ani hrátky „žárovkového referenda“. Má smysl pouze přímé vyjádření lidu, žijícího na území ČSFR.

Pro nás je však důležité vědět, že ani po odpoutání Slovenska nezůstaneme míle. Možná i pro nás to bude příležitost ukázat, jak jsme doopravdy velcí. A spíš než světů ukázat tuto velikost sami sobě.

Z plejádý všelijak klikajících politiků pouze ministr školství ČR měl odvahu veřejně se vyslovit o nemalosti země v níž žijeme. Měl odvahu říci v projevu ke studentům, že jsme nebyli, nejsme a nebudeme mali, pokud to sami nedopustíme, pokud v sobě uchováme smysl pro čest a realitu.

Jestliže jsme si toho vědomi, proč nepřipustit slovenskou variantu další existence? Proč ne?

MAJETKOVÁ, SPRÁVNÍ A DELIMITAČNÍ UNIE ODBOROVÝCH SVAZŮ

Majetková, správní a delimitační unie odborových svazů byla ustavena na všesvazovém sjezdu 2. března 1990. Unie je právním nástupcem Revolučního odborového hnutí a je vlastním majetkem a nositelem práv a závazků bývalého ROH, které nebyly na základě usnesení mimořádného sjezdu převedeny do vlastnictví ZV, PV a odborových svazů. Sídlem unie je Praha, nám. W. Churchillova 2, v Bratislavě má sídlo expozitura Unie pro SR.

Unie hospodáří s majetkem unie a nakládá s právy a závazky tak, aby byly zajištěny společné zájmy členů unie těchto odborových svazů. Základní snahou je, aby majetek unie byl nadále využíván ve prospěch zejména sociálních potřeb členské základny členů unie.

Členy unie jsou odborové svazy, které vznikly na platformě ROH jako nástupnické odborové svazy ve smyslu dokumentů všesvazového sjezdu ze dne 2. 3. 1990 k tomu dni, a odborové svazy, které vznikly rozdělením těchto svazů rozhodnutím jejich orgánů.

Členství v unii zaniká písemným prohlášením člena unie, a to ke dni doručení tohoto prohlášení představenstvu unie.

Orgány unie

Orgány unie jsou valná hromada, revizní komise, představenstvo a správní ředitel (výkonný orgán bez rozhodovací pravomoci).

Valná hromada

Nejvyšším orgánem unie je valná hromada, jejímž prostřednictvím členové uplatňují své právo řídit a spravovat záležitosti unie a kontrolovat její činnost.

Valná hromada je složena ze zástupců odborových svazů, které jsou členy unie, přičemž republikový odborový svaz má ve valné hromadě jednoho zástupce, federální odborový svaz zástupce dva, z nichž jeden musí být zvolen za Českou republiku, jeden za Slovenskou část svazu. Každý člen unie má počet hlasů odpovídající počtu jeho zástupců. Zástupci členů unie jsou jmenováni a odvoláváni svými odborovými svazy. Zastupování je možné jen na základě plné moci vystavené příslušným svazem.

Představenstvo

Představenstvo je výkonným orgánem unie. Zabezpečuje a kontroluje plnění rozhodnutí valné hromady a rozhoduje o věcech, které nejsou ve výslovné pravomoci valné hromady, nebo které si valná hromada k rozhodnutí nevyhradila, a které mu byly valnou hromadou svěřeny. Představenstvo je statutárním orgánem unie. Představenstvo je voleno valnou hromadou, z jejích členů. Má 12 členů z České a Slovenské republiky.

Revizní komise

Revizní komise je kontrolním orgánem unie. Za svou činnost odpovídá valné hromadě.

Správní ředitel

Správní ředitel stojí v čele správního aparátu unie. Zabezpečuje plnění rozhodnutí valné hromady a představenstva unie a rozhoduje o všech věcech, které nejsou v pravomoci ostatních orgánů unie, nebo které si tyto orgány k rozhodnutí nevyhradily. V době mezi zasedáními představenstva unie vykonává činnost statutárních orgánů unie.

Finanční jmění v celkové hodnotě 2,8 mld. Kčs bylo rozděleno na základě dohody odborových svazů (OS). Jako kritérium byla přijata zásada dělení podle stavu členů k 31. 12. 1989 v jednotlivých OS. Proto převedla unie na účty jednotlivých svazů 190 Kčs za každého člena dle stavu k 31. 12. 1989, tj. celkem 1518 mil. Kčs. Zbylé finanční prostředky jsou používány na úhradu závazků z hospodářských smluv zejména v oblasti investiční výstavby (dokončení započatých a rozestavěných akcí). V r. 1990 byly realizovány práce a dodávky v hodnotě 835,1 mil. Kčs (z toho v ČR 327,6 mil. Kčs) v roce 1991 v hodnotě 177,7 mil. Kčs (z toho v ČR 78,5 mil. Kčs).

Nemovitý majetek MSDU

Nemovitý majetek má hodnotu cca 8,5 mld. Kčs v pořizovacích cenách. Po dlouhodobém používání však řada budov již pořizovací hodnotě neodpovídá. Jednotlivé OS se na zasedání valné hromady unie v květnu 1991 dohodly, že majetek na území Slovenské republiky spravuje SMSDU, majetek na území České republiky spravuje ČM MSDU. Dále se dohodly, že v souladu v poměru členů ve Slovenské a České republice (1:2,256) bude rozdělen i majetek, takže ze strany SMSDU bude vyrovnán dluh 110 mil. Kčs, protože ve Slo-

venské republice bylo investováno více o dohodnutou dlouhou částku.

Českomoravská MSDU

V září 1991 byla na ustavující valné hromadě ustanovena Českomoravská MSDU se sídlem v Praze (ČM MSDU), které bude delimitován majetek umístěný na území České republiky (obdobný postup byl na Slovensku). ČM MSDU má rovněž obdobné orgány, tj. valnou hromadu, revizní komisi, představenstvo a správního ředitele.

Delimitace majetku podle územního principu na Českomoravskou a Slovenskou MSDU je v souladu s cíli unie provést rozdělení majetku odborů bývalého ROH. Toto rozdělení je prvním krokem k naplnění usnesení všesvazového sjezdu, tj. zajištění společných zájmů členů unie (odborových svazů) ve prospěch jednotlivých členů.

Pro účely správy majetku, hospodaření a účelné využívání členy odborů i odborovými svazy byla vybudována organizační struktura a jsou vytvořeny v unii následující subjekty na území České republiky:

1. Správa domů odborových služeb — zajišťuje provoz, údržbu, generální opravy a rekonstrukce budov bývalých všedoborových orgánů, tj. okresních a krajských odborových rad (OOR, KOR), České a Slovenské odborové rady a ÚRO. Prostředky na uhrazení nákladů jsou získávány částečně z pronajímání volných prostor v těchto budovách a z větší části ze zisku jiných hospodářských zařízení.

2. OREA — Správa rekreační péče

[Hospodářské zařízení, které hospodáří s rekreačními objekty v České republice.] Toto hospodaření se řídí zásadou samofinancování, tj. bez dotací, které v minulosti bývalá Ústřední správa rekreační péče dostávala z ÚRO. Protože v odborech se neprováděly v minulých letech opravy, pro zachování a udržení provozuschopnosti rekreačních a provozních budov je třeba vytvářet fondy pro údržbu, generální opravy a rekonstrukce, event. investiční činnost.

3. Správa služeb odborů

Hospodářské zařízení, které zajišťuje pro vedení odborových svazů umístěných v Praze služby nutné pro jejich řádné fungování, např. údržbu a provoz budovy, provoz jídelny, telefonní centrály, knihovny, výpočetního střediska, atd. Dále spravuje a plní funkci investora na dostavbě budovy, ve které je umístěna Středoevropská univerzita včetně obytoven.

4. Českomoravský institut odborů

— školské zařízení sloužící pro zabezpečení vzdělávání všech členů odborových svazů, které jsou členy Československé konfederace OS a Konfederace odborových svazů umění a kultury, a event. po vzájemné dohodě i dalším zájemcům.

5. Vydavatelství a nakladatelství Práce (VaN Práce)

VaN Práce je hospodářským zařízením, které zabezpečuje vydávání deníku Práce, periodického tisku pro jednotlivé OS (např. Kovák, Spoj, Dopravák, Stavebník, a dalších cca 12 periodik) i společného časopisu Sondy a plní pro odborářský tisk veškeré vydavatelské servis. Dále VaN Práce je nakladatelem knih včetně prodeje ve vlastních prodejních Práce.

6. Kulturní domy v Hradci Králové, Jihlavě a Českých Budějovicích

Jsou samostatná hospodářská zařízení, která slouží odborářům i veřejnosti. V současných podmínkách musí být samofinancovatelné a zajišťovat provoz i služby bez finančních dotací.

7. Dům odborových služeb Ostava

je samostatné hospodářské zařízení, které spravuje a provozuje organizační budovy na území býv. Severomoravského kraje. V těchto budovách jsou umístěna odloučená pracoviště některých odborových svazů, volné místnosti a prostory jsou využívány komerčně s cílem snížení nákladů na činnost odloučených pracovišť OS. Toto zařízení může i dále podnikat za účelem získání prostředků, které budou použity na zlevnění a zkvalitnění služeb pro odborové organizace i jednotlivé členy v daném regionu.

8. REKO — stavební organizace

Hospodářské zařízení, jehož programem je údržba, rekonstrukce a generální opravy v oblasti stavebních prací, zejména u rekreačních objektů. Hospodaření se řídí zásadou samofinancování, ale v případě prací pro odborová zařízení také zásadou poskytování přijatelných služeb, zejména v otázkách cen.

Celá organizační struktura a charakter hospodářských zařízení byly vybudovány podle hospodářského zákoníku, který byl k 1. 1. 1992 zrušen a nahrazen obchodním zákoníkem. Ke stejnému datu nabyl účinnosti občanský zákoník. Podle těchto nových právních norem se musí všechny podnikatelské subjekty, a tedy i některé výše uvedené zařízení, transformovat na obchodní společnosti nebo družstva, a to nejpozději do 31. 12. 1992 (§ 766 obch. zákoník). Současně s tím, je nutné vzít v úvahu připravované nové daňové zákony z přidané hodnoty, příjmů a další, které společně budou určující pro nové vytvořené organizační uspořádání i charakter právních subjektů.

Vlastnictví majetku a jeho užívání je pouze prostředkem k tomu, aby společný zájem a potřeby členů byly i nadále uspokojovány.

Tato informace, která je v souladu s úkolem zadaným na 3. zasedání federální rady v prosinci minulého roku, bude doplněna údaji o Slovensku. (Zveřejníme v příštím čísle Kováka.)

Václav Rajdl, místopředseda ČR OS KOVO

NAMÍSTO MASOVÉHO DISKUSNÍHO FÓRA...

Ta situace byla příznačná: Pro všechny společnosti, které prožily více či méně reálnou diktaturu proletariátu a tzv. dělnickou vládu. Příznačná pro postoj „mas“ k odborářině.

Je to odpor, u vyšších vrstev společnosti vyjadřovaný aktivněji, u středních a nižších pasivněji. (Paradoxní je, že asociálně často myslí právě ti, kteří jsou nebo budou přeměněni nejvíce postižení — dělník tvrdí, že odborové požadavky jsou „příliš silné kafe“, a to i přesto, že mu právě dali ve fabrice „kopačky“!).

Ta situace je bizarní — u nás (zejména v západních částech republiky), je více či méně příznačná v Polsku, Maďarsku, nejnověji v Rusku... Její absurdita je však patrná zejména v Ně-

mecku. Právě tam se totiž nejcitelněji střetává (díky sjednocení, společnému jazyku apod.) východní post-komunistický postoj k sociálním otázkám a sociální citění Západu.

Když místní organizace (volené zastupitelství) odborového svazu IG Metall v Erfurtu před nedávnem svolalo setkání nezaměstnaných, donedávna kovodělníků, předpokládalo účast řádově stovek lidí. Čerstvě propuštění se v této části východního Německa totiž dají počítat na tisíce. Přes poměrně slušnou propagační kampaň (letáky, články v tisku atd.) se však v obrovském sále místního domu odborů sešlo šest lidí! Pro přítomné novináře to byla lahůdka, pro kovácké organizátory trapas. „Masový mítink“ se přesunul do jedné z malých zasedáček a namísto velkého diskusního fóra to celé připomínalo sousedské poklábosení. (Címž nechci snižovat obsah jednání — stál za to, a já musel dát za pravdu Masarykovu tvrzení o české nepřimotosti a německé přimotosti, o slovenské emocionalitě či „filosofii srdce“ — a germánské racionalitě).

Jak mi řekl erfurtský jednatel místního zastupitelstva IGM, a později potvrdili i kolegové z časopisu Metall, s podobnými reakcemi se na území východního Německa setkávají dnes a denně. Není divu, „Dederóni“ jsou na tom obdobně jako my. Je to příznačná reakce; proces. Společnosti postižené „sovětismem“ (definice autora) absolvovaly „přemet“ a špatný komunismus (domnívám se však, že komunismus jako bájný ideál nelze ztotožňovat s totalitou, vojensko-bezpečnostní diktaturou komunistických stran) plně nahrazují dobrým kapitalismem.

Jak snadné. Jak jednoduché. Jak zřejmé. S vědomím toho, že kyvadlo sociálního citění je třeba dostat co nejrychleji z „levé“ deformace do „pravé“ demokracie — snad i pochopitelné (ale pozor nepřekrmit!).

Na světě však není jen černá a bílá barva, stejně jako nelze počítat nebo násobit jablka a brusky. Ani vyspělé společensko politické tržní systémy (kapitalistické) nejsou trvalou či hvězdnou konstantou. Jsou jen prostředkem pro co největší zainteresovanost jedinců do společenských a hospodářských procesů, a samy se vyvíjí. A zdá se, že nejvíce se daří tam, kde vedle demokratického zřízení a tržního mechanismu působí silné prosociální mechanismy. Odborové organizace. Minimálně v Evropě, americká či asijská „motivace“ je odlišná (odlišné historické vazby, vývoj). Postkomunistický blok je však vesměs evropský.

Jak už jsem se zmínil, jde o proces. Proces poznání. A každé poznání je dáno zkušenostmi. Příliš mnoho jich nemáme, a tak dochází k paradoxům, a donedávna sociální Východ (rolišujeme politickou moc, typ hospodářství a sociální dimenze, a neslučujeme sociální jistoty pracujících s byrokratickým komunistickým zřízením) se chová asociálněji než kapitalistický Západ (k našemu předrevolučnímu „přesociálnímu“ sice nesměřuje, ale nemá k němu příliš daleko).

Velkou roli v tomto vývoji hrají odbory a mohou hrát jen do té míry, do které získají podporu mas. veřejného mínění. Naše situace je tedy příznačná a je otázkou, kdy se změní.

Co na závěr? Snad slova jednoho z erfurtských organizátorů celé akce: — Chce to čas. Nevzdávat se. To, že na naše setkání nepřišlo 500, ale jen 5 lidí, je neúspěch. Někde a někdy se ale začít musí. I na troskách.

Ondřej Písař

... SOUSEDSKÉ POKLÁBOSENÍ.

SMLOUVA - ANO ČI NE?

Smlouvu se SRN obhajuje pan ministr zahraničních věcí zřejmě proto, neboť jde o jeho dílko. Argumentuje oponentům mimo jiné tvrzením, že slůvko „vyhnání“ mladším generacím vlastně už nic neříká, stejně jako dávno zapomenuté časy. Nejde však o zapomenutí (či zapominání) jednostranně? Pokřik z druhé strany hranice je stále dost hlasitý, a možná hlasitější než nedávno. A pokud nemají nastupující generace o naší nedávné historii povědomí, měla by se jim vhodnou formou připomenout. Připomenout všechna ta zverstva, která Němci před druhou světovou válkou a zejména během ní na našich obyvatelech napáchali: vraždy, popravky, činnost gestapa, koncentrační tábory, nasazení lidí na nucené práce do říše, vypálené samoty a celé vesnice, svěvolné ničení lidských životů... Připomenout nikoliv k vyvolání aktu msty, nýbrž

k určení hranice národní hrdosti, za niž nelze ustoupit.

I proto, abychom se někdy v budoucnu zase nestali vazaly někoho. Možná pan ministr a jeho přátelé válečná léta neprožili, nevzpomínají tedy na ně ve zlé. Možná je prožili za docela jiných podmínek než ostatní lidé. Proto tak vehementně obhajují termín „vyhnání“ v připravované smlouvě? I přes to, že ve dnech 17. 7. — 2. 8. 1945 na společné konferenci v Postupimí uznaly SSSR, USA a Velká Británie spravedlivý požadavek o předsídlení německých obyvatel z Polska, Československa a Maďarska?

Ani dnes nemůže jít o svévolné vykladačství historie, třebaže 47 let staré. Je to stále citlivá otázka, velmi citlivá.

Pan ministr by měl vzít ohled na mínění a vůli lidu této země. Pokud ne, pak snad raději aby se poděkoval.

—sb—

NAŘÍZENÍ VLÁDY ČSFR

ZE DNE

1992

O REGULAČNÍM ODVODU ZA PŘEKROČENÍ MZDOVÝCH A OSTATNÍCH OSOBNÍCH NÁKLADŮ V ROCE 1992

Vláda České a Slovenské Federativní Republiky nařizuje podle § 10 odst. 1 písm. a) a odst. 2 zákona č. 156/1989 Sb., o odvodech do státního rozpočtu:

§ 1

Subjekty odvodu

(1) Regulační odvod za překročení mzdových a ostatních osobních nákladů (dále jen „odvod“) provádějí, pokud se v odstavci 2 nestanoví jinak, subjekty uvedené v § 2 odst. 1 zákona č. 156/1989 Sb., o odvodech do státního rozpočtu, a subjekty podléhající důchodové dani podle zákona o důchodové dani¹⁾ nebo dani ze zisku podle zákona o zemědělské dani²⁾, které zaměstnávají v odvodovém období (§ 3) více než 150 osob.

(2) Ze subjektů odvodu uvedených v odstavci 1 neprovádějí odvod

a) za první a druhé pololetí roku 1992

1. výrobní družstva invalidů a hospodářská zařízení svazu zdravotně postižených³⁾,

2. občanská sdružení, zájmová sdružení právnických osob a nadace⁴⁾,

3. subjekty, které vznikly a, pokud jde o fyzické osoby, začaly podnikat po 1. lednu 1992 nebo zanikly, a pokud jde o fyzické osoby, ukončily podnikatelskou činnost před 30. červnem 1992; to neplatí pro subjekty odvodu vzniklé splynutím, sloučením, rozdělením nebo na základě jiné organizační změny podle zvláštních předpisů⁵⁾ (§ 5 odst. 7);

b) za první pololetí roku 1992 subjekty, které vznikly, a pokud jde o fyzické osoby, začaly podnikat, v období po 1. červenci 1991 do 31. prosince 1991. To neplatí pro subjekty odvodu vzniklé splynutím, sloučením, rozdělením nebo na základě jiné organizační změny podle zvláštních předpisů⁶⁾ (§ 5 odst. 7).

(3) Počet zaměstnáváných osob podle odstavce 1 odpovídá skutečnému přepočtenému průměrnému evidenčnímu počtu zaměstnanců (pracovníků⁷⁾ v odvodovém období (§ 3) bez zaměstnanců (pracovníků) se změnou pracovní schopnosti⁸⁾ (dále jen „počet zaměstnanců“).

§ 2

Mzdové a ostatní osobní náklady

(1) Pro stanovení odvodu je rozhodný objem mzdových a ostatních osobních nákladů uvedených v odstavci 2, které jsou subjektem odvodu zahrnuté do nákladů (dále jen „regulované mzdové náklady“).

(2) Mzdovými a ostatními osobními náklady se pro účely tohoto nařízení vlády rozumějí

a) mzdy⁹⁾ s výjimkou mezd hrazených ze státního rozpočtu, doplatků do průměrného výdělku poskytnutých při přechodu zaměstnanců na jinou práci, mezd poskytnutých zaměstnancům se změnou pracovní schopnosti, zvláštních ročních odměn poskytnutých zaměstnancům, kteří pracují s chemickými karcinogeny,

b) náhrady mzdy¹⁰⁾,

c) odměny za výsledek práce v zemědělském družstvu,

d) odměny za práci podle dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr¹¹⁾,

e) odměny podle smluv o dílo a příkazních smluv¹²⁾,

f) odměny členů správních, dozorních, revizních a obdobných orgánů,

g) částky, které subjekt odvodu poskytuje jako úhradu jiným subjektům v případech uvedených v písmenech a) až f).

§ 3

Odvodové období

Odvodovým obdobím je pololetí kalendářního roku.

Základ odvodu

§ 4

Základem odvodu je částka, o kterou regulované mzdové náklady zúčtované za odvodové období k výplatě nebo úhradě překročí objem těchto nákladů nepodléhající odvodu.

§ 5

(1) Objem regulovaných mzdových nákladů nepodléhající odvodu zjistí subjekt odvodu,

a) za první pololetí kalendářního roku 1992 tak, že objem těchto nákladů zúčtovaných k výplatě nebo úhradě ve druhém pololetí roku 1991 upravený podle odstavce 2 zvýší o procento směrného růstu mezd stanoveného pro první pololetí roku 1992,

b) za druhé pololetí kalendářního roku 1992 tak, že objem těchto nákladů zúčtovaných k výplatě nebo úhradě v prvním pololetí roku 1992 upravený podle odstavce 4 zvýší o procento směrného růstu mezd stanoveného pro druhé pololetí roku 1992.

(2) Objem regulovaných mzdových nákladů zúčtovaných k výplatě nebo úhradě ve druhém pololetí roku 1991 subjekt odvodu

a) zvýší o procento přírůstu nebo sníží o procento úbytku počtu zaměstnanců mezi prvním pololetím roku 1992 a druhým pololetím roku 1991,

b) může po úpravě podle písmene a) zvýšit o částku, o kterou objem mzdových a ostatních osobních nákladů za třetí a čtvrté čtvrtletí roku 1991, zjištěný způsobem stanoveným v § 4 příslušného zvláštního předpisu, při zvýšení objemu tarifních mezd o 16 % přesáhne objem mzdových a ostatních osobních nákladů zúčtovaných k výplatě nebo úhradě za stejné období a snížených podle § 3 příslušného zvláštního předpisu.

(3) Příslušným zvláštním předpisem podle odstavce 2 se pro třetí čtvrtletí roku 1991 rozumí nařízení vlády České a Slovenské Federativní Republiky č. 15/1991 Sb., o regulačních odvodech ve mzdové oblasti v roce 1991, ve znění nařízení vlády České a Slovenské Federativní Republiky č. 341/1991 Sb., a pro čtvrté čtvrtletí roku 1991 nařízení vlády České a Slovenské Federativní republiky č. 15/1991 Sb., ve znění nařízení vlády České a Slovenské Federativní republiky č. 531/1991 Sb.

(4) Objem regulovaných mzdových nákladů zúčtovaných k výplatě nebo úhradě v prvním pololetí roku 1992 subjekt odvodu

a) zvýší o částku, o kterou objem regulovaných mzdových nákladů nepodléhající odvodu zjištěný za první pololetí 1992 přesáhne objem regulovaných mzdových nákladů zúčtovaných za stejné období,

b) po úpravě podle písmene a) zvýší o procento přírůstu nebo sníží o procento úbytku počtu zaměstnanců mezi druhým a prvním pololetím roku 1992.

(5) Směrný růst mezd pro první pololetí 1992 činí 4 procenta.

(6) Výpočet objemu regulovaných mzdových nákladů nepodléhajícího odvodu za první a druhé pololetí 1992 provede subjekt odvodu podle přílohy k tomuto nařízení.

(7) Subjekty odvodu vzniklé po 1. lednu 1991 splynutím, sloučením, rozdělením nebo na základě jiné organizační změny podle zvláštních předpisů⁹⁾ vycházejí při zjišťování objemu regulovaných mzdových nákladů nepodléhajícího odvodu z příslušných údajů uvedených v delimitačním protokolu nebo jiném dokladu o organizační změně, které odpovídají jejich součtu při splynutí a sloučení nebo podílu při rozdělení.

§ 6

Sazby odvodu

(1) Sazby odvodu činí ze základu odvodu (§ 4) při překročení objemu regulovaných mzdových nákladů, který nepodléhá odvodu, zjištěného podle § 5

Sazba odvodu v %

0

200

750

Překročení objemu regulovaných mzdových nákladů nepodléhajícího odvodu v %

do 3

do 5

nad 5

(2) Překročení objemu regulovaných mzdových nákladů nepodléhajícího odvodu v procentech se zjišťuje z podílu základu odvodu (§ 4) na objemu regulovaných mzdových nákladů nepodléhajícího odvodu (§ 5).

Společná, přechodná a závěrečná ustanovení

§ 7

(1) Subjekt odvodu je povinen podat výpočet odvodu tomu orgánu vykonávajícímu správu odvodu, v jehož obvodu měl sídlo poslední den kalendářního pololetí, a to do konce následujícího kalendářního měsíce. Orgán vykonávající správu odvodu může v odvodových případech lhůtu pro podání výpočtu prodloužit, a to nejdéle o 15 kalendářních dnů.

(2) Pokud subjekt odvodu provádí výpočty podle § 5 odst. 2 písm. a) a odst. 4 písm. b) a § 6 v procentech, činí tak na dvě desetinná místa bez zaokrouhlení.

(3) Odvod provádí subjekt odvodu ze zisku po zdanění, pokud nerozhodne, že k němu použije fondu odměn.

§ 8

Odvod je splatný ve lhůtě stanovené pro podání jeho výpočtu.

§ 9

Při úpravě objemu regulovaných mzdových nákladů zúčtovaných k výplatě nebo úhradě ve druhém pololetí 1991 podle ustanovení § 5 odst. 2 písm. b) se použije též nařízení vlády České a Slovenské Federativní republiky č. 15/1991 Sb., ve znění nařízení vlády České a Slovenské Federativní republiky č. 341/1991 Sb. a nařízení vlády České a Slovenské Federativní republiky č. 531/1991 Sb.

§ 10

Zrušuje se nařízení vlády České a Slovenské Federativní republiky č. 15/1991 Sb., o regulačních odvodech ve mzdové oblasti v roce 1991, ve znění nařízení vlády České a Slovenské Federativní republiky č. 531/1991 Sb. Tím není dotčeno na povinnost provést tyto odvody za rok 1991.

§ 11

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

1. Zákon č. 157/1989 Sb., o důchodové dani, ve znění zákona č. 108/1990 Sb. a zákona č. 578/1991 Sb.

2. Zákon č. 172/1988 Sb., o zemědělské dani, ve znění zákona č. 574/1990 Sb. a státním rozpočtu federace na rok 1991 a zákona č. 578/1991 Sb.

3. § 22 zákona č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti.

4. Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění zákona č. 300/1990 Sb. a zákona č. 513/1991 Sb., § 20b) až 20j) občanského zákoníku ve znění pozdějších předpisů.

5. Například § 69 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku.

6. § 8 odst. 2 písm. c) zákona č. 21/1971 Sb., o jednotné soustavě sociálně ekonomických informací, ve znění zákona č. 128/1989 Sb.

7. § 21 zákona č. 1/1991 Sb.

8. § 4 zákona č. 1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělku.

9. § 110b), § 124 a násl. zákoníku práce, § 6 zákona č. 1/1992 Sb.

10. Vyhláška ministerstva práce a sociálních věcí České republiky č. 425/1991 Sb., o odměňování prací konaných mimo pracovní poměr, vyhláška ministerstva práce a sociálních věcí Slovenské republiky č. 524/1991 Sb., o odměňování prací vykonávaných na základě dohod o pracích vykonávaných mimo pracovní poměr.

11. § 631 až 656 a § 724 až 732 zákona č. 509/1991 Sb., kterým se mění, doplňuje a upravuje občanský zákoník.

PŘÍLOHA K NAŘÍZENÍ VLÁDY Č. ... /1992 SB.

Výpočet objemu regulovaných mzdových nákladů nepodléhajícího odvodu podle § 5 provede subjekt odvodu podle těchto vzorců

1. za první pololetí 1992

$$MN_{n1} = (MN_1 \times \frac{I_{p,1}}{100} + \dot{C}_1) \times \frac{100 + S_1}{100}$$

MN_{n1} ... objem regulovaných mzdových nákladů nepodléhající odvodu zjištěný za první pololetí 1992

MN_1 ... objem regulovaných mzdových nákladů zúčtovaných ve druhém pololetí roku 1991 k výplatě a úhradě

$I_{p,1}$... index skutečného přepočteného průměrného evidenčního počtu zaměstnanců mezi prvním pololetím roku 1992 a druhým pololetím roku 1991 v procentech

\dot{C}_1 ... částka, o kterou objem mzdových a ostatních osobních nákladů za třetí a čtvrté čtvrtletí roku 1991 zjištěný způsobem stanoveným v § 4 nařízení vlády ČSFR č. 15/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů při zvýšení objemu tarifních mezd o 16 % přesáhne objem mzdových a ostatních osobních nákladů zúčtovaných k výplatě a úhradě za stejné období snížených podle § 3 citovaného nařízení vlády

NAŘÍZENÍ VLÁDY ČSFR

ZE DNE 23. LEDNA 1992 O MINIMÁLNÍ MZDĚ

Vláda České a Slovenské Federativní Republiky nařizuje podle § 111 odst. 3 zákoníku práce č. 65/1965 Sb., ve znění zákona č. 3/1991 Sb. a podle § 4 odst. 4 zákona č. 1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělku:

§ 1

Rozsah platnosti

Toto nařízení upravuje poskytování minimální mzdy zaměstnancům (pracovníkům) v pracovním poměru nebo v obdobném pracovním vztahu (dále jen „zaměstnanec“).

Výše minimální mzdy

§ 2

1. Výše minimální mzdy činí

a) za každou hodinu odpracovanou zaměstnancem 12 Kčs, a jde-li o zaměstnance odměňovaného za práci v zemědělském družstvu, odměnu nepodléhající dani ze mzdy 10,20 Kčs,

b) za měsíc 2200 Kčs pro zaměstnance odměňovaného měsíční mzdou a 1900 Kčs, jde-li o zaměstnance odměňovaného za práci v zemědělském družstvu měsíční odměnou nepodléhající dani ze mzdy,

c) 75 % částek uvedených v písm. a) a b), jde-li o zaměstnance, který je požívatelem částečného důchodu, a mladistvého zaměstnance staršího než 16 let,

d) 50 % částek uvedených v písm. a) a b), jde-li o zaměstnance, který je požívatelem invalidního důchodu, invalidního zaměstnance mladšího než 18 let a zaměstnance mladšího než 16 let.

2. Výše minimální mzdy uvedených v odstavci 1. písm. a) je stanovena pro týdenní pracovní dobu 42 1/2 hodiny; při jiné délce stanovené týdenní pracovní doby se výše minimální mzdy úměrně upraví.

3. Zaměstnanec odměňovaného měsíční mzdou (odměnou), který má sjednanou nebo povolenou kratší pracovní dobu¹⁾ nebo neodpracovanou v měsíci všechny pracovní dny, náleží minimální mzda ve výši odpovídající odpracované době.

§ 3

1. Nedosáhne-li mzdy²⁾ (odměna) zaměstnance v kalendářním měsíci výše minimální mzdy, která mu náleží podle § 2, zaměstnavatel mu rozdíl doplatí (dále jen „doplatek“).

S_1 ... směrný růst mezd pro první pololetí 1992 v procentech

$$\dot{C}_1 = (MON_3 + MON_4) - (MON_{n3} + MON_{n4})$$

$$MON_3 = TM_3 \times \frac{100 + 16}{100} \times \frac{100 + MTS_3}{100}$$

$$MON_4 = TM_4 \times \frac{100 + 16}{100} \times \frac{100 + MTS_4}{100}$$

MON_3 ... objem mzdových a ostatních osobních nákladů za třetí čtvrtletí roku 1991 zjištěný způsobem stanoveným v § 4 nařízení vlády ČSFR č. 15/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů při zvýšení objemu tarifních mezd o 16 %

MON_4 ... objem mzdových a ostatních osobních nákladů za čtvrté čtvrtletí roku 1991 zjištěný způsobem stanoveným v § 4 nařízení vlády ČSFR č. 15/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů při zvýšení objemu tarifních mezd o 16 %

MON_{n3} ... objem mzdových a ostatních osobních nákladů zúčtovaných k výplatě a úhradě ve třetím čtvrtletí 1991 a snížený podle § 3 nařízení vlády ČSFR č. 15/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů

MON_{n4} ... objem mzdových a ostatních osobních nákladů zúčtovaných k výplatě a úhradě ve čtvrtém čtvrtletí 1991 a snížený podle § 3 nařízení vlády ČSFR č. 15/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů

TM_3 ... objem tarifních mezd zúčtovaných k výplatě ve třetím čtvrtletí 1991

MTS_3 ... podíl mimotarifních složek mezd uplatněný ve třetím čtvrtletí 1991

TM_4 ... objem tarifních mezd zúčtovaných k výplatě ve čtvrtém čtvrtletí 1991

MTS_4 ... podíl mimotarifních složek mezd uplatněný ve čtvrtém čtvrtletí 1991

2. za druhé pololetí 1992

$$MN_{n2} = (MN_2 + \dot{C}_2 \times \frac{I_{p,2}}{100}) \times \frac{100 + S_2}{100}$$

MN_{n2} ... objem regulovaných mzdových nákladů nepodléhající odvodu zjištěný za druhé pololetí 1992

MN_2 ... objem regulovaných mzdových nákladů zúčtovaných v prvním pololetí 1992 k výplatě a úhradě

\dot{C}_2 ... částka, o kterou objem regulovaných mzdových nákladů nepodléhající odvodu zjištěný za první pololetí 1992 přesáhne objem regulovaných mzdových nákladů zúčtovaných za stejné období k výplatě a úhradě

$I_{p,2}$... index skutečného přepočteného průměrného evidenčního počtu zaměstnanců mezi druhým pololetím roku 1992 a prvním pololetím roku 1992 v procentech

S_2 ... směrný růst mezd pro druhé pololetí 1992 v procentech

$$\dot{C}_2 = MN_{n1} - MN_2$$

NAŘÍZENÍ VLÁDY ČSFR

ZE DNE 23. LEDNA 1992 O MINIMÁLNÍ MZDĚ

2. Zaměstnanec, jehož mzda (odměna) nebo její část je splatná za delší než měsíční období, se doplatek poskytuje zálohově³⁾ a zúčtuje se při výplatě uvedené mzdy (odměny) nebo její části za tři kalendářní měsíce předcházející dni této výplaty. V kolektivní smlouvě, popřípadě ve vnitřním předpisu vydaném v dohodě s příslušným odborovým orgánem, lze dohodnout způsob zúčtování doplatku odchylně; u členů družstev lze takovou úpravu usnesením členské schůze⁴⁾.

Společná, přechodná a závěrečná ustanovení

§ 4

U domácích zaměstnanců se pro účely tohoto nařízení považuje za odpracovanou hodinu odvedená hodina práce podle normy spotřeby práce stanovené zaměstnavatelem⁵⁾.

Do mzdy, odměny, podle § 3 odst. 1 se nezahrnují

a) mzda (odměna) za práci přesčas,

b) věcnostní stabilizační odměny poskytnuté za rok 1991 zaměstnancům ve vybraných okresech a místech České republiky podle zvláštních předpisů.

§ 6

Doplatek do výše minimální mzdy podle tohoto nařízení se poskytne poprvé za měsíc leden 1992; mladistvým zaměstnancům, s výjimkou invalidních, se doplatek poskytne poprvé za měsíc únor 1992.

§ 7

Zrušuje se nařízení vlády České a Slovenské Federativní Republiky č. 99/1991 Sb., o stanovení minimální mzdy.

§ 8

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

1) § 86 zákoníku práce.

2) § 111 odst. 2 zákoníku práce a § 4 odst. 2 zákona č. 1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělku.

3) § 121 odst. 1 písm. b) zákoníku práce a § 12 odst. 1 písm. b) zákona č. 1/1992 Sb.

4) § 21 zákona č. 1/1992 Sb.

5) § 114 zákoníku práce a § 16 zákona č. 1/1992 Sb.

Zdaňování odměn na průmyslové vlastnictví

Pro způsob zdanění odměn, vyplácených v souvislosti s vynálezy, průmyslovými vzory, zlepšovacimi návrhy, novými způsoby prevence, diagnostiky a léčeni zvířat a ochrany rostlin proti škůdcům a chorobám (na něž byla vydána osvědčení), tematickými úkoly, je rozhodná doba, v níž nárok na odměnu vznikl.

Pokud nárok na odměnu za zlepšovací návrhy vznikl před 1. 1. 1990 (tj. před účinností zák. č. 527/1990 Sb.), vyplácí se odměna podle ustanovení předchozího zák. č. 84/1972 Sb. a jeho prováděcí vyhlášky č. 27/1985 Sb., a to třeba i v r. 1993 [za třetí rok využití ZN]. Toto vyplývá z ustanovení § 88 odst. 1 zák. č. 527/1990 Sb. Podmínkou však je, že byl na zlepšovací návrh vydán zlepšovacelský průkaz a na vyplácenou odměnu se pak vztahuje daňová úleva, tj. osvobození odměny od daně do částky 20 000 Kčs, která vyplývá z § 4 vyhl. č. 161/1976 Sb. Toto osvobození od daně ze mzdy do částky odměny ve výši 20 000 Kčs pro ZN s vydaným zlepšovacelským průkazem zůstalo zachováno v čl. III písm. c) vyhl. č. 72/1991 Sb., kterou se doplňuje a mění tato prováděcí vyhláška k zákonu o daně ze mzdy. Pro osvobození odměny za ZN ze zlepšovacelským průkazem od daně ze mzdy do částky 20 000 Kčs je tedy nerozhodné, zda je zlepšovacelský návrh využíván zaměstnavatelem zlepšovatele, či jinou organizací.

Zdanění odměn za vynálezy a průmyslové vzory je rozloženo dle:

Rovněž nastala změna ve zdaňovací odměn za vyřešené tematické úkoly. Podle čl. II zrušovacího ustanovení vyhl. č. 72/1991 Sb. se v bodě 10 ruší i dosavadní výnos FMF č. V/1—7 399/88 o zdaňování odměn za tematické úkoly, který stanovil paušální daň z tematických úkolů ve výši 10 %. Od 1. 3. 1991 tento výnos již ne-

platí. Tematické úkoly, vyhlášené před 1. 1. 1991 se zdaní ještě postaru, tj. 10 %.

Odměny, vyplácené za vedlejší odměny podle předchozích předpisů, tj. úhrada příměrných nákladů, spojených s vypracováním výkresů, modelů, prototypů, odměna za iniciativní účast na rozpracování, zkoušení nebo zavádění, odměna za upozornění na možnost využití vynálezu nebo zlepšovacích návrhů, podléhají dani ze mzdy plně. Pokud jsou vypláceny mzdovými složky náhrady za vypracování výkresů, modelů a prototypů a iniciativní účast již podle ustanovení zák. č. 527/90 Sb. [který je sice výslovně neupravuje, ale ani nezakazuje], jsou zdanovány daní ze mzdy plně.

Přílohou do sepsání odměn, vyplácených v souvislosti s vynálezy, průmyslovými vzory a zlepšovacími návrhy, vždy s daní ze mzdy, přináší vyhl. č. 72/1991 Sb., která zavádí v určitých případech vztah k daní z příjmů obyvatelstva podle zák. č. 389/1990 Sb.

Nově, současně platné znění § 4 odst. 1 vyhl. č. 72/1991 Sb., kterou se mění a doplňuje vyhl. č. 161/1976 Sb., kterou se provádí zákon o daně ze mzdy je toto: Od daně jsou osvobozeny:

1. Odměny vyplácené plátcům svým pracovníkům (členům) za vynálezy, průmyslové vzory a zlepšovací návrhy podle zvláštních předpisů a za návrhy na nové způsoby prevence, diagnostiky a léčeni lidí a na nové způsoby prevence, diagnostiky a léčeni zvířat a ochrany rostlin proti škůdcům a cho-

robám, na které se vydalo osvědčení, a to až do výše 20 000 Kčs za každý vynález, vzor nebo návrh.

Nově současně znění § 5 ve vztahu k VZN je toto:

- Pobírá-li poplatník odměny, uvedené v § 4 odst. 1 od více plátců za týž vynález, vzor nebo návrh, je z úhrnu přijatých odměn od daně osvobozena pouze částka 20 000 Kčs. Rovněž z odměn, které za týž vynález, vzor nebo návrh jsou vypláceny jedním nebo více plátců po více let, je osvobozena úhrnem jen částka 20 000 korun. Plátcé smí odměnu za vynález, vzor nebo návrh do uvedené částky osvojit, jen předloží-li mu poplatník písemně prohlášení o tom, zda a v jaké výši mu byla za odměňovaného vynálezu, vzor nebo návrh jiným plátcem vyplacena odměna a do jaké výše byla od daně osvobozena.

2. Vyplácejí-li se odměny uvedené v § 4 odst. 1 kolektivně pracovníkům, je u každého člena kolektivní osvojená částka 20 000 Kčs.

3. Částka, o kterou odměny, jež jsou podle § 4 odst. 1 osvobozeny od daně, převyšují 20 000 Kčs, zdaní se odděleně od ostatní poplatníkovy mzdy s azbami daně přepočtenými na celý rok (roční tabulka) s přihlédnutím k ustanovením o snížení a zvýšení daně podle § 7 a § 9 zákona a k § 9. Daní podléhající částky odměn uvedených v § 4 odst. 1 a vyplácených poplatníkovi týmž plátcem v kalendářním roce se sečtou a zdaní společně jako celoroční příjem, i když jsou vypláceny za různé vynálezy, vzory a návrhy.

4. Všechny odměny uvedené v § 4 odst. 1, vyplácené poplatníkovi týmž plátcem během kalendářního roku se sečtou, i když byly poskytnuty z různých důvodů; z tohoto součtu je osvobozena částka 2000 Kčs, částka přesahující tuto hranici se zdaní s přihlédnutím k § 11.

Z díkce obou ustanovení vyhlásky je zřejmé, posuzováno ve světle zák. č. 527/1990 Sb., že daňové osvobození, limitované částkou 20 000 Kčs je aplikovatelné u tzv. podnikových vynálezů, tj. vytvořených dle § 9 cit. zák., u podnikových průmyslových vzorů, vytvořených dle § 44 cit. zák., metod diagnostiky a léčeni zvířat a ochrany rostlin proti škůdcům a chorobám, na které se vydalo osvědčení dle vyhl. č. 105/1993 Sb., zlepšovacích návrhů svých pracovníků (členů) dle § 73 odst. 1 cit. zák. Na roveň podnikovým vynálezům a podnikovým průmyslovým vzorům jsou vynálezy a průmyslové vzory, vytvořené za účinnosti č. 84/1972 Sb. původci v souvislosti s prací v organizaci, či za její hmotné podpory, u nichž zaměstnavatel požádal do 31. 3. 1991 dle § 78 odst. 2 a § 80 odst. 2 cit. zák. o patent či průmyslový vzor. I u těchto vynálezů a průmyslových vzorů se aplikuje daňové osvobození do 20 000 Kčs. Nárok na takové daňové osvobození trvá, i když již původce není u plátce zaměstnán.

Úhrady za vynálezy, průmyslové vzory a zlepšovací návrhy v ostatních případech, zejména není-li zaměstnanecký vztah mezi původcem a plátcem a kdy původci jsou výlučnými majiteli patentových či vzorových práv, podléhají dani z příjmu obyvatelstva podle zák. č. 389/1990 Sb. Původci a zlepšovatelé uvedou tyto částky v daňovém příznámí, předkládaném např. za r. 1991 do 15. února 1992.

Plátcé těchto úhrad, je-li právnickou osobou, musí výši částek oznámit finančnímu úřadu podle bydliště autora [§ 4 odst. 1 vyhl. č. 16/1962 Sb., o řízení ve věcech daní a poplatků]. Ministerstvo financí bude nuceno, vzhledem k tomu, že byl uzákoněn zákonem č. 529/1991 Sb. nový institut průmyslových práv, a to „Topografie polovodičových výrobků“, obsahující obdobné ustanovení o podnikových topografiích v případě, že bylo řešení vytvořeno pracovníkem v souvislosti s pracovním poměrem, tak, jak je tomu u podnikových vynálezů a podnikových průmyslových vzorů, uvedenou vyhl. č. 181/1976 Sb. ve znění vyhl. č. 72/1991 Sb. doplní o možnost daňového osvobození do částky odměny 20 000 korun.

Rovněž by v této novele mělo být uvedeno daňové osvobození do 20 000 Kčs za odměny, vyplácené za nové odrůdy rostlin a nová plemena zvířat, na něž byla udělena osvědčení dle zák. č. 132/1989 Sb. [§ 7 odst. 3]. V tomto smyslu bude podán mln. financí legislativní podnět.

V celé souvislosti předloženého problému je nutno se zabývat podkladovostí vyplácených odměn, pozvatelství daňové osvobození do 20 000 Kčs, zejména vzhledem k finančním úřadům.

Vždy musí výplata odměny být podložena prohlášením poplatníka dle § 5 odst. 1 cit. vyhl. o výši odměn, kterou již obdržel. Souvislost s pracovním vztahem a tedy i podnikovým vynálezem či vzorem by měla být doložena písemnou dohodou (smlouvou) o transferu (převodu) práv na patent na zaměstnavatele dle ustanovení § 9 a § 78 odst. 2 zák. č. 527/1990 Sb., práv na vzor dle § 44 a 80 odst. 2 cit. zák., obsahující ujednání o výši odměny.

V ostatních případech, kdy bude zdanění probíhat dle zák. č. 389/1990 Sb., je nutno uzavřít licenční smlouvy dle § 14 a § 15 zák. č. 527/1990 Sb.

JUDr. Milena Rylichová

POSTŘEHY

Z JEDNÁNÍ ODVĚTOVÝCH KOMISÍ MP ČR PŘI PROJEDNÁVÁNÍ PRIVATIZAČNÍCH PROJEKTŮ

- Management s. p. i a. s. vystupuje mnohdy na jednání, jako kdyby daná organizace byla jeho. Navrhují se i takové ceny na odprodej části organizace, které jsou nereálné; přitom oni pro tu část nemají reálně zajištěnou perspektivu;
- zpracovatelé projektů (i konkurenčních) se vůbec nesnaží objasnit pracujícím či je přesvědčit o jejich záměrech, perspektivě apod. — určité by jim to pomohlo. Mnohdy jsou VZO OS KOVO proti jen z hlediska nedostatečné informace;
- mnohé konkurenční privatizační projekty jsou zpracovány bývalými vedoucími podniky, kteří mají dostatek informací a slíbují věci nemožné, nereálné. Ale jejich minulá praxe a vztah k lidem nedávají záruku dalšího rozvoje společnosti a hlavně nedávají záruku spolupráce s pracujícím. VZO. Tito zpracovatelé navrhuji při výpisy z podnikových akcí, že za cenu mnohdy 25 % účetní hodnoty (Úničovské strojírně);
- posudky a stanoviska pro odvětvové komise zpracovávají různé poradenské a konzultační agentury (např. TIS Praha pro úsek 409 — elektrotechnika). Je zajímavé, že v čele všech těchto agentur jsou bývalí vysocí představitelé resortů, generálních ředitelství apod., kteří přivedli v minulosti naše hospodářství k stávající katastrofálnímu orientaci i výsledkům. Tito pracovníci nyní radí podnikům i resortům, jak se orientovat v tržním hospodářství, když před 2—3 lety prosazovali socialistický způsob hospodaření. Je zajímavé, jak se prosazují. Nebude to ale zkáza našeho průmyslu?;
- mnoho VZO OS KOVO se nyní bojí „agresivní“ privatizačních fondů a jejich „ovládání“ a. s., která bude řešena metodou kupčinné privatizace. Některé organizace proto mění nyní metodu privatizace (na přímý prodej apod. — VÚTZ);
- mnohdy jsou velké tlaky na udržení neprůžných velkých celků za každou cenu (Škoda Plzeň, a. s.). Na druhé straně ale někdy skutečně nelze vydělit část organizace, kde je technologická provázanost, kde je problém společných energetických médií, komunikace apod. (Úničov);
- v mnoha případech konkurenční projekty chtějí koupit např. jen budovu, nebo novou technologickou linku, a to bez dluhů. Zbytek organizace je však vůbec nezajímá; různí se stanoviska VZO OS KOVO podniků a VZO OS zá-

- vodu k projektům na celek a následně na osamostatnění závodu. Je to pochopitelné. Management ale mnohdy využívá VZO OS KOVO k ne zrovna čestným způsobům „boje“;
- za investičními privatizačními fondy jsou mnohdy zahraniční společnosti, které v prvním kole jednání s našimi podniky neuspěly a zkouší to tedy jinak;
- neustále přetrvávají praktiky okresních privatizačních komisí, kdy vyčleňují podnikové rekreační střediska do malé privatizace, ale podnik toto středisko řeší svým projektem v rámci zákona 92/91 Sb. (a VZO OS KOVO s managementem souhlasí);
- projekty, které je třeba nepustit ze zřetele
 - Unipet Třebíč (nebezpečí konkurence — italská firma stejný výr. program — nebezpečí uzavření naší firmy);
 - Škoda Plzeň, a. s., závod Ejpovice.
 - Jawa Divišov — nesouhlasné vyjádření VZO OS KOVO k postupu vedení vede k možnosti výpovědi „stěžovatelným“;
 - CHEPOS IDO — možný únik zakázek do zahraničí (prostřednictvím bývalých stranických funkcionářů z vedení CHEPOS);
 - ČKD Polovodiče — rozpor mezi projektem managementu a předsedou VZO OS KOVO (privatizace na kupóny na celek je nereálné);
 - AERO holding, návalnice Mikrotechna Holešovice, AERO Vodochody (celek či vydělení některých subjektů) — perspektiva?;
 - TESLA Rožnov — 14 samostatných subjektů, úvěrové zatížení, většina subjektů bez perspektivy rozvoje;
 - KABLO Děčín — nízká perspektiva, špatná spolupráce managementu s VZO OS KOVO;
 - TESLA Třinec — těsně před „likvidací“ — řeší se současně;
 - TESLA Hradec Králové — vyčlenění části?;
 - TESLA Vrchlabí — odprodeje části (Feši sama a. s.);
 - TESLA Přelouč — malá perspektiva, konkurenční projekt — nová výroba — určité pochybnosti o její realizovatelnosti, podezření na spekulativní koupi. Chirana Stránská, Chirana OTS (problematika kupčinné metody ve spojení s Bushovým fondem na druhé straně přímý prodej), u OTS navíc podezření na návrh přímého prodeje jedné společnosti;
 - DIÚ Jevíčko — rozpor me-

- z 2 společnostmi s. r. o. (jedna z bývalých nomenklaturních pracovníků);
- TESLA Blatná, Přeštice — spekulativní prodej?;
- Křizík, Praha 5 — tíživá ekonomická situace, odprodeje části podniku;
- TESLA Liberec, žádost o přímý prodej nové budovy;
- TESLA Strašnice — ekonomické a obyvatel problém, potenc. partner (Philips) odstoupil od záměru, řešení kupóny;
- ZFA Nový Bor — privatizace po částech, nebezpečí úplného rozpadu podniku?;
- Metra Blansko — perspektiva zřejmě jen části podniku;
- TESLA Lanškroun — perspektiva zřejmě jen části podniku;
- ELTON Nové Město nad Metují — v uplynulém období rozpor VZO OS KOVO x management, nyní již lepší — vstup zahraničního kapitálu do poloviny podniku;
- problematika všech značkových servisů Škoda x Volkswagen (privatizace);
- Mototechna a její části (způsoby privatizace);
- Safina Jesenice — problematika konkurenčního projektu p. Vomalčy (chce přímý prodej) — zatím nebylo doporučeno, ale potenciální spekulativní prodej možný;
- Kovostroy — všude potenciální zájemci ze zahraničí, prosazují se všemi způsoby (ne vždy čistými) — nebezpečí spekulace, problém i se zachováním celku či dělení;
- Hutní montáže Ostrava — p. Záruba — člen představenstva a zároveň jeho soukr. společnost — možný střet zájmů a prosazování osobních zájmů;
- Šroubárna Kyjov — způsob privatizace. [vk]

Upozornění!

V Kováku č. 1/1992 na straně 7 jsme informovali, v souladu s právní úpravou platnou v době zpracování článku o tom, že nadále je v platnosti nař. vlády č. 142/1983 o poskytování důchodů některým pracujícím důchodcům.

Vzhledem k nezbytné výrobní lhůtě Kováka došlo k tomu, že v době, kdy mohlo být článke uveřejněn, došlo již ke změně právní úpravy zaměstnávání důchodců, a to přijetím zákona o státním rozpočtu, který změnil dalších devět zákonů.

Od 1. ledna 1992 tedy platí, že starobní důchod se vyplácí v plné výši, pokud občan vykonává zaměstnaní sjednané na dobu nejvýše jednoho roku a jeho příjem již není omezen částkou 22 000 Kčs ani žádnou jinou částkou. Nově je však jeho příjem ze zaměstnání zdaňován vyšší daní, a to tak, že daň, stanovená podle zákona o daně ze mzdy, se zvyšuje o 100 %, nejvýše však o 2720 Kčs.

ODBOROVÝ SVAZ KOVO:

Majetkoprávní uspořádání nemovitostí

Majetkoprávní uspořádání nemovitostí v našem odborovém svazu nabývá na významu, a to ze dvou důvodů:

- za první je nutné, aby každá základní organizace měla své nemovitosti uspořádané a majetkově čistě tak, jak stanoví usnesení mimořádného všeobecného sjezdu ze dne 2. 3. 1990 o ukončení existence a o právním nástupnictví ROH,
 - za druhé je nutné, aby základní organizace v rámci velké privatizace ochránila odborový majetek tak, aby se nedostal do privatizačních projektů.
- Velká privatizace se nevztahuje na odborový majetek!
- Při každém majetkoprávním uspořádání nemovitostí v Odborovém svazu KOVO (např. rekreační zařízení, kulturní zařízení, dětské tábory apod.) je nutné bezpečně prokázat vlastnické právo.
- Prokazovat vlastnické právo v mnoha případech není jednoduché. V minulém právním režimu se vlastnictví dělilo na druhy a formy. Preferovaly se hlavně užívací vztahy (např. trvalé užívání, právo družstevního užívání půdy apod.) a vlastnictví se nepřikládalo takový význam, jaký mu měl náležet.

JAKÉ DOKUMENTY JE NUTNÉ DOLOŽIT PŘI PROKAZOVÁNÍ VLASTNICTVÍ?

V této otázce se musíme vrátit do minulosti.

V Čechách a na Moravě od roku 1871 platil **Obecný knihovní zákon**, který zakotvoval institut pozemkových knih a který zůstal v platnosti do 1. 4. 1964.

Na Slovensku byla obdobná situace [s určitými odchylkami, kde od roku 1855 do 1. 4. 1964 platil **Pozemko-knihovny poriadok**].

Institut pozemkových knih byl jasný, věcný, srozumitelný a zápisy prokazovaly vlastnické právo. Do pozemkových knih se zapisovaly všechny nemovitosti, pozemky a stavby, nacházející se v katastru jednoho územního celku, a dále některé důležité právní poměry, které se těchto nemovitostí týkaly.

Knihovni vložka byla rozdělena na list A, B a C:

list A — list podstaty statkov — obsahoval číslo knihovní vložky, katastrální území, na kterém nemovitost ležela, seznam všech parcel ke knihovnímu tělesu náležejících. Parcely byly sestaveny v aritmetickém pořadí podle svých katastrálních čísel: nejdříve byly uvedeny parcely stavební, pak parcely ostatní označené podle kultury (pole, louka, zahrada, les, pastvina), u parcely, na níž byl postaven dům, bylo uvedeno též popisné číslo domu.

Např.: katastrální území České Budějovice

1) č. kat. 156 stavební parcela, dům čp. 33

2) č. kat. 245 louka

3) č. kat. 780 pole.

Dále list A obsahoval zápisy všech změn knihovního tělesa, tj. buď připsání nebo odepsání pozemku nebo jeho části, změny v označení pozemku, jeho kultury.

List B — list vlastnický — do něhož se zapisovali vlastníci nemovitostí, jak po sobě následovali. Při více spoluvlastnicích bylo uvedeno, jakým dílem nemovitost každému z nich náleží 1/2 — 1/3 — 1/4). Rovněž na tomto listu se vyznačovala všechna omezení vlastnictví (např. nesvéprávnost, nezletilost, opatrovnictví a podobné).

List C — list závad — obsahoval všechny věcné závazky na nemovitostech vázancích, tedy zápisy, jež se týkaly břemen, např. právo zástavní. Dále na listě C byla vložena práva omezení, např. hypotékační dluhy, služebnost, právo nájemní apod.).

Nesouhlasí s tímto dělením pozemkových knihách se skutečností vznikl přijetím **občanského zákoníku č. 141/1964 Sb.** V praxi to znamená, že do 31. 12. 1950 byla pozemková kniha jediným všeobecným platným prostředkem, prokazujícím vlastnické vztahy. Zápis měl hmotněprávní charakter.

Platil intabulační princip. Je to druh knihového zápisu do pozemkové knihy, na základě něhož se nabývá, převádí, omezuje nebo ruší vlastnictví. Intabulace (vklad) do pozemkové knihy se vždy uskutečnila na základě usnesení soudu.

Co to znamená v praxi?

a) **Výpisy z pozemkových knih do 31. 12. 1950** bezpečně prokazují vlastnické vztahy;

b) **výpisy z pozemkových knih od 1. 1. 1951 do 1. 4. 1964** jen částečně prokazují vlastnictví, a to z důvodu, že pro občany a organizace nestátního sektoru byla zrušena povinnost oznamovat změny vlastnických a jiných práv do pozemkových knih. To znamená, že některé subjekty (nabyvatelé nemovitostí) požádaly o zápis do pozemkové knihy a některé ne.

Dnem 1. 4. 1964 byly pozemkové knihy uzavřeny a jsou uloženy na státních notářstvech.

Od 1. 4. 1964 nabyli účinnosti zákon č. 22/1964 Sb. o evidenci nemovitostí.

Zakládání, vedení a údržba evidence nemovitostí byla svěřena střediskům geodézie. Po federální přestavbě státu v roce 1968 plní úkoly státu v této sféře Český úřad geodetický a kartografický a Slovenský úřad geodézie a kartografie, a to prostřednictvím příslušných středisků geodézie v okresech.

Základní změna v evidenci nemovitostí spočívá v tom, že v zápisech právních vztahů **orgány geodézie vystupují pouze v roli registrátorů**. Nemají rozhodovací pravomoc ve směru objasňování právních vztahů k nemovitostem. Nepřísluší jim zkoumat obsah právních úkonů — hospodářských smluv mezi orgány a organizacemi, zda jsou nebo nejsou platné!

Orgány a organizace (i odbory) měly ze zákona povinnost do 60 dnů poté, co nabyla hospodářská smlouva právní mocí, předložit jí k evidenci příslušnému středisku geodézie. Tuto oznamovací povinnost však mnohé orgány a organizace (i odbory) neplnily, a proto zápisy na listě vlastnictví nejsou vždy úplné a neprokazují bezpečně vlastnické právo k nemovitosti.

JAKÉ DOKLADY POTŘEBUJE ZÁKLADNÍ ORGANIZACE PŘEDLOŽIT K VYŘEŠENÍ MAJETKOPRÁVNÍHO USPOŘÁDÁNÍ NEMOVITOSTÍ?

- Výpis z pozemkové knihy** (u nemovitostí, kterých základní organizace nabyla do roku 1964).
- Výpis z evidence nemovitostí** od příslušného střediska geodézie; doporučujeme, aby žadatel — základní organizace požádala o vyplnění všech kolonek výpisů hlavně kolonky E!
- Snímek z pozemkové mapy.**
- Příslušné listiny** — hospodářské smlouvy, přidělové listiny, administrativní dohody, které prokazují vlastnictví nemovitostí apod.

JUDr. Marta OČOVSKÁ

KOVÁK Týdeník Odborového svazu KOVO v CSFR • Vychází čtyřikrát v měsíci • Uživatelská vzhledově středou • Copyright 1992 • Vydává Federální rada OS KOVO ve Vydavatelství a nakladatelství PRÁCE

• Vedoucí redaktor Vítězslav Pospíšil • Redaktoři: Jaromír Dočkal (pražská redakce), ing. Ján Kolář (slovenská redakce) • Grafická úprava Radka Mrázová • Adresa pražské redakce: Gorkého náměstí 23, 112 82 Praha 1 • Telefon: Praha — vedoucí redaktor 2114 2780, 2114 2446 • Redaktor 2114 2351 • Sekretariát 2114 2350 • Fax (02) 2114 2350 • Slovenská redakce: Telefón 0703 973 18 • Cena výtisku 3,— Kčs • Předplatné ročně 144 Kčs • Rozšiřuje a objednávkový příjímá Vydavatelství a nakladatelství PRÁCE, administrace, Václavské náměstí 17, 112 58 Praha 1, telefon 235 40 08, 235 37 32, linka 333 nebo 552 • Redakci nevyžádané rukopisy se nevracejí • Dohledací pošta Praha 07, snížený poplatek povolen MPS, Praha č. j. zn. P/1 6196 ze dne 9. 11. 1970.

ISSN 0332 — 9270

46 751